

EVANDELJE PO IVANU

Vjeruje se općenito da je pisac ovog evanđelja Ivan, koji na sebe ukazuje kao na "Isusova voljenog učenika" (13:23). Ivanov učenik Polikarp, Polikarpov učenik Irenej i učenjak iz trećeg stoljeća Tertulijan ovo potvrđuju u svojim spisima. Ne zna se sasvim pouzdano kada je Ivan napisao svoje evanđelje. Prema predanju, on je bio jedini apostol koji je umakao mučeništvu. Većina učenjaka u prošlosti smještala je nastanak njegova evanđelja oko 85–90. god. n. e. (kada je Ivan bio veoma star), ali postoje neki pokazatelji koji nastoje potvrditi kako je ovo evanđelje napisano prije 70. godine po Kristu, možda čak ranih pedesetih godina po Kristu. Autor pokazuje da je bio veoma upoznat s jevrejskim običajima i načinom života. U svom evanđelju Ivan daje precizne pojedinosti o geografiji Palestine, posebno ističući ona mesta koja su bila poprišta događaja usko povezanih s Isusom i njegovim djelovanjem.

Ivanovo evanđelje se razlikuje od ostala tri evanđelja. Nastavljene su rasprave oko toga da li je on bio upoznat s njima ili nije. Bilo kako bilo, njegovo svjedočenje o Isusu neovisno je o njihovu sadržaju. On potrtava one stvari koje se u drugim evanđeljima tek podrazumijevaju. Njegov književni stil također je različit. On se usredotočuje na čudotvorne 'znakove' koji raskrivaju Isusov identitet i misiju, a sve to izriče u svjetlu izuzetno raskošna teološkog jezika.

Ivan započinje svoje kazivanje stavom kako je Isus Riječ Božija koja je postojala prije stvaranja svijeta i koja je postala ljudskim bićem u nastojanju da prosvijetli svijet. Za Isusa kaže da je 'Sin Božiji' (1:34) koga je Otac poslao kako bi dovršio Očevo djelo u svijetu (4:34). Kroz njega se očitovala Božja vlastita slava (14:9) i sve ono čime je on proslavio Oca. Za njega, također, kaže da je punina milosti Božije i istine (1:14). Isus ondje ustrajno ponavlja frazu: "Ja sam...", u kojoj odjekuje Jahvino vlastito ime koje odjekuje sadržajem Izlaska 3:14, naglašavajući tako vezu između Oca i Sina (6:35; 8:12; 9:5; 10:7, 9, 14; 11:25; 14:6; 15:1–5).

Isusove riječi upućene Nikodemu sukusiraju središnju temu ovog evanđelja: "Jer Bog je tako volio svijet da je dao svog jedinca, da нико ко у њи буде вјеровао не strada, него да има живот вјечни" (3:16). Ivan iznosi temeljnju svrhu svoga evanđelja u 20:31: "...ovi su zapisani da biste vi vjerovali da je Isus Pomazanik, Sin Božiji, i da vjerujući imate život u njegovu ime."

Riječ postade tijelo

1 U početku bijaše Riječ, i Riječ bijaše kod Boga, i Riječ bijaše Bog. (2) Ona bijaše u početku kod Boga. (3) Sve posta po njoj, i ništa što postade bez nje ne postade. (4) U njoj bijaše život, i život bijaše svjetlo ljudi. (5) Svjetlo sija u tmini, i tmina ga ne nadvlada.

Ivan svjedok

(6) Dođe čovjek poslan od Boga, kojem bješe ime Ivan¹. (7) On dođe kao svjedok da svjedoči o svjetlu, da svi kroza nj vjeruju. (8) On sam ne bijaše svjetlo, nego dođe da svjedoči o svjetlu. (9) Bijaše istinsko svjetlo koje, dolazeći na svijet, osvjetljava svakog čovjeka. (10) On bijaše na svije-

tu, i svijet bi stvoren po njemu, a svijet ga ne upozna. (11) On dođe na svoje, i njegovi ga ne primiše. (12) A koliko ga god njih primi, njima on dade pravo da postanu djeca Božija, onima koji vjeruju u ime njegovo, (13) koji se rodiše, ne od krvi ni od volje tijela ni od volje čovjeka, nego od Boga.

(14) Riječ postade tijelo i nastani se među nama, i mi vidjesmo njegovu slavu, slavu koju ima jedinac u oca, pun milosti i istine. (15) Ivan je svjedočio o njemu i vikao: "Evo onog za koga ja rekoh: Onaj koji poslije mene dolazi nadmašio me je, jer je postao prije mene." (16) Jer od njegove punoće svi mi primisimo, i milost za milost. (17) Jer Zakon² je dat po Mojsiju; milost i istina ostvarije se kroz Isusa Pomazanika. (18) Niko nikad nije video Boga; Jedinač, Bog u Očevom naručju – on je njega objavio.

¹ Tj. Umočitelj.

² Tj. Tora.

Ivanovo svjedočanstvo

(19) Ovo je Ivanovo svjedočanstvo, kad mu Jevreji³ poslaše svećenike i levijevce iz Jerusalema da ga upitaju: "Ko si ti?"

(20) A on prizna, i ne zanijeka, nego prizna: "Ja nisam Pomazanik."

(21) Oni ga upitaše: "Šta si onda? Jesi li Ilij?"

A on reče: "Nisam."

"Jesi li Prorok?"

A on odgovori: "Ne."

(22) Potom mu rekoše: "Ko si, da možemo odgovoriti onima koji su nas poslali? Šta ti sam o sebi kažeš?"

(23) On reče: "Ja sam glas jednoga koji više u puštinji: 'Poravnajte put Gospodnj', kako reče prorok Izajja."

(24) A neki od poslanih bili su farizeji. (25) Upitaše ga i rekoše mu: "Zašto onda umačeš ljude ako nisi ni Pomazanik ni Ilij ni Prorok?"

(26) Ivan im odgovori i reče: "Ja umačem u vodu, ali među vama стоји jedan koga vi ne poznajete.

(27) To je onaj koji dolazi poslije mene, a ja mu nisam dostojan odriješiti vezicu na sandali." (28) To se dogodi u Betaniji s onu stranu Jordana, gdje je Ivan ljude umakao.

(29) Sutradan on vidje Isusa gdje mu dolazi te reče: "Evo Janjeta Božijeg koje uklanja grijeh svjetla! (30) Evo onog za koga ja rekoh: 'Poslije mene doći će čovjek koji je došao prije mene, jer je postao prije mene.' (31) Ja ga ne poznadoh, ali dođoh umakati u vodu da bi on bio objavljen Isailu."

(32) Ivan je svjedočio: "Vidjeh Duha gdje silazi kao golubica s neba, i ostade na njemu. (33) Ja ga ne poznadoh, ali mi onaj koji me posla da umačem u vodu reče: 'Na koga vidiš da silazi Duh i ostaje na njemu, to je onaj koji umače u Duh Sveti.' (34) Ja to sam vidjeh i posvjedočih da je ovo Sin Božiji."

Isusovi prvi učenici

(35) Sutradan je Ivan opet stajao s dvojicom svojih učenika, (36) i gledao je Isusa kako hoda pa reče: "Evo Janjeta Božijeg!" (37) Dvojica učenika čuše ga gdje to govori, te podoše za Isusom. (38) A Isus se okrenu i vidje ih kako ga slijede pa im reče: "Šta tražite?"

³ Ovdje, kao što je to često u Ivanovom evanđelju, riječ Jevreji znači "jevrejske vlasti".

⁴ Jevreji su tada vjerovali da će prorok kojeg je najavio Mojsije doći prije Mesije (Pomazanika) i objaviti njegov dolazak.

Oni mu rekoše: "Rabi" – što u prijevodu znači učitelju – "gdje ti prebivaš?"

(39) On im reče: "Dodite, pa ćete vidjeti."

Tako dodoše i vidješe gdje je on prebivao; i ostadoše s njim taj dan, jer bilo je oko deset sati⁵. (40) Jedan od dvojice koji su čuli Ivana i pošli za Isusom bio je Andrija, brat Šimona Petra. (41) On najprije nađe svoga brata Šimona i reče mu: "Našli smo Mesiju" – što u prijevodu znači Pomazanika.

(42) On ga dovede Isusu, a Isus ga pogleda i reče: "Ti si Šimon, sin Ivanov; ti ćeš se zvati Kefa – što se prevodi kao Petar (Stijena).

(43) Sutradan Isus naumi poći u Galileju, i nađe Filipa. I reče mu: "Slijedi me."

(44) Filip je bio iz Betsaide, Andrijina i Petrova grada. (45) Filip nađe Natanaela i reče mu: "Našli smo onog o kome je pisao Mojsije u Zakonu, a i proroci – Isusa od Nazareta, sina Jozefova."

(46) Natanael mu reče: "Može li ikakvo dobro doći iz Nazareta?"

Filip njemu reče: "Dodi i vidi."

(47) Isus opazi Natanaela gdje mu dolazi pa reče za nj: "Evo pravog Israileca u kome nema prijevare!"

(48) Natanael mu reče: "Odakle me poznaješ?" Isus odgovori i reče mu: "Prije negoli te Filip pozvao, ja sam te video kad si bio pod smokvom."

(49) Natanael mu odgovori: "Rabi, ti si Sin Božiji! Ti si Kralj Israilev!"

(50) Isus odgovori i reče mu: "Jer ti rekoh da sam te video pod smokvom, vjeruješ li? Ti ćeš vidjeti još veće stvari od tih." (51) I reče mu: "Doista, doista vam velim: vidjet ćete nebesa otvorena i andele Božije kako uzlaze i silaze na Sina Čovječijeg."

Prvo čudo Isusovo

2 Trećega dana bijaše svadba u Kani, selu galilejskom, i bijaše ondje majka Isusova; (2) a i Isus i učenici njegovi bijahu pozvani na svadbu. (3) Kad nestade vina, reče Isusu majka njegova: "Nemaju vina."

(4) A Isus joj odgovori: "Ženo, kakve to ima veze sa mnom i s tobom? Moj čas još nije došao."

(5) Njegova majka reče slugama: "Šta vam god on rekne, učinite to."

(6) Ondje bijaše postavljeno šest kamenih vrčeva za vodu za jevrejsko obredno pranje, i u svaki je

⁵ Ili – po jevrejskom računanjem vremena – oko četiri sata podne.

moglo stati dvije ili tri mjere⁶. (7) Isus im reče: "Napunite vrčeve vodom." I oni ih do vrha napuniše. (8) I reče im on: "Zahvatite malo i odnesite glavnom poslužitelju." I odnesoše mu.

(9) Kad glavni poslužitelj okusi vodu koja se bješe pretvorila u vino, a nije znao odakle je došlo – ali su znale sluge koje bijahu zahvatile vodu – on zovnu zaručnika (10) i reče mu: "Svako najprije služi dobro vino, a kad se ljudi napiju, onda slabije vino služi; a ti si do sada čuvaš dobro vino." (11) Tako Isus poče pokazivati svoje čudesne znakove u Kani Galilejskoj i objavi svoju slavu, i učenici njegovi povjerovaše u njega.

(12) Poslije toga siđe u Kafernaum, on i majka njegova i braća njegova i učenici njegovi; i ostadoše tamo nekoliko dana.

Izgon trgovaca iz hrama

(13) Bijaše blizu Pesah Jevrejima, te Isus otiđe gore u Jerusalem. (14) I nađe u prostoru hramskom one koji su prodavali volove i ovce i golubice, i mjenjače novca gdje sjede. (15) I načini kandžiju od uzica pa ih sve istjera iz hramskog prostora, zajedno s ovcama i volovima; i prosu kovanice mjenjačima i stolove im isprevrta; (16) a onima koji su prodavali golubice reče: "Nosite to odavde! Prestanite od kuće moga Oca praviti trgoviste!"

(17) Njegovi učenici sjetiše se da стоји записанo: "Revnost će me za Tvojom kućom izjesti."

(18) Jevreji ga tada upitaše: "Kakav nam znak možeš pokazati da ti to smiješ činiti?"

(19) Isus im odgovori: "Uništite ovaj hram, a ja ću ga za tri dana podići."

(20) Jevreji tad rekoše: "Trebalo je četrdeset i šest godina da se ovaj hram sagradi, a ti ćeš ga za tri dana podići?!" (21) Ali hram o kome je on govorio bilo je njegovo tijelo. (22) Tako su se njegovi učenici, kad se on digao iz mrtvih, sjetili da je on to rekao, te su povjerovali u Pismo i riječ koju Isus bješe progovorio.

(23) I dok je bio u Jerusalemu za Pesaha, za svetkovine, mnogi povjerovaše u njegovo ime, promatrajući znakove koje je on pokazivao. (24) Ali im se sam Isus nije povjeravao, jer je znao sve ljude (25) i jer mu nije nikko trebao svjedočiti o čovjeku; ta on je sam poznavao što je u čovjeku.

⁶ Tj. dvije ili tri mjere, ili grč. metrita (1 metrit – oko 40 l).

Moraš se odozgo roditi

3 Bijaše neki čovjek farizej po imenu Nikodem, vođa Jevreja; (2) taj čovjek noću dođe Isusu te mu reče: "Rabi, mi znamo da si ti došao od Boga kao učitelj, jer niko ne može pokazati te znakove koje ti pokazuješ ako Bog nije s njim."

(3) Isus mu odgovori: "Doista, doista ti velim, ako se neko ne rodi odozgo⁷, taj ne može vidjeti kraljevstvo Božije."

(4) Nikodem ga upita: "Kako se čovjek može roditi kad ostari? On ne može ući drugi put u utrobu majke svoje i roditi se, zar ne?"

(5) Isus odgovori: "Doista, doista ti velim, ako se neko ne rodi od vode i Duha⁸, taj ne može ući u kraljevstvo Božije. (6) Što je rođeno od tijela – tijelo je, a što je rođeno od Duha – duh je. (7) Ne čudi se što ti ja rekoh: 'Moraš se opet roditi.' (8) Vjetar puše kuda hoće, i ti čuješ kako on puše, ali ne znaš odakle dolazi ni kuda ide; tako je sa svakim ko je rođen od Duha."

(9) Nikodem ga upita: "Kako to može biti?"

(10) Isus odgovori i reče mu: "Jesi li ti Israилov učitelj, a to ne razumiješ? (11) Doista, doista ti velim, mi govorimo o onom što znamo i svjedočimo o onom što smo vidjeli, ali vi⁹ ne prihvivate naše svjedočanstvo. (12) Ako vam govorim o zemaljskim stvarima, a vi ne vjerujete, kako ćete vjerovati ako vam budem govorio o stvarima nebeskim? (13) Niko nije uzišao na nebo osim onog koji je sišao s neba – Sina Čovječijeg. (14) Kao što je Mojsije podigao zmiju u pustinji, baš tako Sin Čovječiji mora biti podignut;¹⁰ (15) zato, ko god bude vjerovao u njega imat će vječni život."

(16) Jer Bog je tako volio svijet da je dao svog jedinca, da niko ko u nj bude vjerovao ne strada, nego da ima život vječni. (17) Jer Bog nije poslao Sina u svijet da sudi svijetu, nego da kroza nj svijet bude spašen. (18) Onome koji vjeruje u njega ne sudi se; onome koji ne vjeruje već je sudeno, jer nije vjerovao u ime jedinca Božijeg. (19) Ovo je sud: da je svjetlo došlo na svijet, a ljudi su više voljeli tminu nego svjetlo, jer su im djela bila zla. (20) Ta svako ko radi zlo mrzi svjetlo, i ne dolazi svjetlu iz straha da se njegova djela ne otkriju. (21) A onaj

⁷ Ili: opet.

⁸ Tj. ako se neko ne rodi umučenjem u vodu i od Duha Svetog.

⁹ Tj. jevrejske vođe.

¹⁰ V. Popis 21:4-9.

koji provodi istinu dolazi svjetlu, da bi se očitovalo da su djela njegova urađena u Bogu.

Posljednje Ivanovo svjedočanstvo

(22) Poslije toga Isus i njegovi učenici dodoše u zemlju judejsku, i ondje je on provodio vrijeme s njima i u vodu umakao. (23) Ivan je, isto tako, umakao u Enonu blizu Salima, jer ondje bijaše mnogo vode; i svijet je dolazio i bivao umakan. (24) Jer Ivan još ne bješe bačen u tamnicu.

(25) Zato nastade rasprava između Ivanovih učenika i nekog Jevreja o obrednome pranju. (26) I dodoše oni Ivanu te mu rekoše: "Rabi, onaj koji je bio s tobom s onu stranu Jordana, kome si ti svjedočio, eno ga umače, i svi njemu dolaze."

(27) Ivan odgovori i reče: "Čovjek ne može primiti ništa ako mu to nije dato s neba. (28) Sami ste svjedoci moji da sam ja rekao: 'Ja nisam Pomazanik, nego sam poslan pred njim.' (29) Onaj ko ima mlađu mlađoženja je; a mlađoženjin prijatelj, koji stoji i čuje ga, silno se raduje mlađoženjinom glasu. Zato se ova moja radost ispunila. (30) On mora rasti, a ja se moram umanjiti."

(31) Onaj koji dolazi odozgo iznad svih je; onaj koji je od zemlje jeste od zemlje i govori o zemlji. Onaj koji dolazi s neba iznad je svih. (32) Ono što je viđeo i čuo, o tome on svjedoči, ali нико не prihvata njegovo svjedočanstvo. (33) Onaj koji je prihvatio njegovo svjedočanstvo potvrdio je da je Bog istinit. (34) Ta onaj koga Bog posla govori riječi Božje; jer on daje Duha bez mjere. (35) Otac voli Sina, i dao je sve njemu u ruke. (36) Onaj koji vjeruje u Sina ima vječni život, a ko se ne bude pokoravao Sinu neće vidjeti života, već gnjev Božji ostaje na njemu.

Isus i Samarijanka

4 Zato kad Isus saznade da su farizeji čuli gdje on pridobija i umače više učenika nego Ivan – (2) iako sam Isus nije umakao, nego učenici njegovi – (3) napusti Judeju i opet ode u Galileju. (4) Ali morao je proći kroz Samariju. (5) Tako dođe u samarijski grad zvani Sikar, blizu dijela zemlje koji Jakov dade sinu svome Jozefu; (6) i tu bijaše Jakovljev zdenac. Tako je Isus, umoran od puta, sjedio kraj zdenca. To bijaše oko šest sati¹¹.

(7) Dođe neka Samarijanka da zahvati vode. Isus joj reče: "Daj mi da se napijem." (8) Jer učenici njegovi bijahu otišli u grad da kupe hrane.

(9) Samarijanka mu reče: "Kako to da ti, Jevrej, išteš od mene da se napiješ kad sam ja Samarijanka?" [Ona je to rekla] jer Jevreji nemaju posla sa Samarijancima.

(10) Isus odgovori i reče joj: "Kad bi ti znala za dar Božiji, i ko je onaj koji ti kaže: 'Daj mi da pijem', ti bi od njega iskala, i on bi ti vode životne dao."

(11) Ona mu reče: "Gospodine, ti nemaš čime zahvatiti, a zdenac je dubok; odakle ti onda voda životna? (12) Ti nisi veći od našeg oca Jakova, zar ne, koji nam je dao ovaj zdenac, i iz kojeg je on sam pio i sinovi njegovi i stoka njegova?"

(13) Isus odgovori i reče joj: "Svako ko bude pio tu vodu opet će ožednjeti, (14) a ko bude pio vodu koju će mu ja dati nikad neće ožednjeti, nego će voda koju će mu ja dati postati u njemu vrelom vode što šiklja u život vječni."

(15) Žena mu reče: "Gospodine, daj mi te vode, da ne budem žedna i da ne dolazim čak dovde da zahvatim vode."

(16) On joj reče: "Idi, zovni svoga muža pa se vrati ovamo."

(17) Žena mu odgovori i reče: "Ja nemam muža." Isus joj reče: "Tačno si rekla: 'Ja nemam muža', (18) jer si imala pet muževa, i onaj koga sad imas nije ti muž; to si pravo rekla."

(19) Žena mu reče: "Gospodine, vidim da si prorok. (20) Naši su se očevi klanjali na ovoj gori, a vi [Jevreji] kažete da je u Jerusalemu mjesto gdje bi se ljudi trebali klanjati."

(21) Isus joj reče: "Vjeruj mi, ženo, dolazi čas kad se vi nećete klanjati Ocu ni na ovoj gori ni u Jerusalemu. (22) Vi se klanjate onom što ne zname; mi se klanjam onom što znamo, jer spasenje dolazi od Jevreja. (23) Ali dolazi čas, i već je tu, kad će se istinski obožavatelji klanjati Ocu u duhu i istini, jer takve ljude Otac traži da budu njegovi obožavatelji. (24) Bog je duh, i oni koji mu se klanjavaju moraju se klanjati u duhu i istini."

(25) Žena mu reče: "Ja znam da dolazi Mesija – onaj koji se zove Pomazanik; kad taj dođe, on će nam sve objaviti."

(26) Isus joj reče: "Ja, koji s tobom govorim, jesam on."

(27) Uto dodoše njegovi učenici, i začudiše se što on govori sa ženom, ali nikо ne reče: "Šta tražiš?", ili: "Zašto s njom govorиш?"

¹¹ Ili – po jevrejskom računjanju vremena – oko podne.

(28) Tako žena ostavi svoj vrč s vodom te ode u grad i reče ljudima: (29) "Dođite da vidite čovjeka koji mi je rekao sve što sam učinila; nije to valjda Pomazanik?" (30) Oni izidoše iz grada i počeše mu dolaziti.

(31) Dotle su njega učenici nagovarali: "Rabi, jedi." (32) Ali im on reče: "Ja imam hranu za jelo za koju vi ne znate."

(33) Zato su učenici govorili jedni drugima: "Niko mu nije donio da jede, zar ne?"

(34) Isus im reče: "Moja je hrana da vršim volju onoga koji me je poslao i da ispunim njegovo dje-lo. (35) Zar vi ne kažete: 'Još četiri mjeseca pa će žetva'? Evo, ja vam velim, podignite svoje oči i pogledajte polja kako su zrela za žetu." (36) Žetelac već prima plaću i skuplja plod, [ljude] koji će imati vječni život, da se zajedno raduju sijač i žetelac. (37) Jer ovdje je poslovica istinita: 'Jedan sije, a drugi žanje.' (38) Ja vas poslah da žanjete ono za što se niste trudili; drugi su se trudili, a vi ste imali koristi od njihova truda."

(39) Mnogi Samarijanci iz toga grada povjerovaše u Isusa zbog svjedočanstva te žene: "On mi je rekao sve što sam učinila."

(40) Pa kad Samarijanci dodoše k njemu, molili su ga da ostane kod njih; i on ostade тамо два dana.

(41) Još ih je mnogo povjerovalo zbog njegove ri-ječi; (42) i govorili su onoj ženi: "Nije više da vjeru-jemo zbog onog što si ti rekla, jer mi smo sami čuli i znamo da je ovaj uistinu Spasitelj svijeta."

Izlječenje plemićeva sina

(43) Poslije ta dva dana krenu Isus odatle u Galileju. (44) Jer on sam posvjedoči da prorok nema časti u svome kraju. (45) Pa kad dođe u Galileju, Galilejci ga primiše, nakon što vidješe sve što je on učinio u Jerusalemu za svetkovine, jer su i sami išli na svetkovinu.

(46) Potom Isus opet dođe u Kanu, selo galilejsko, gdje bijaše pretvorio vodu u vino. I tamo bijaše neki kraljevski časnik čiji je sin ležao bolestan u Kafernaumu. (47) Kad on ču da je Isus došao iz Judeje u Galileju, ode mu i poče ga preklinjati da siđe i izlijeci mu sina, jer ovaj bijaše na samrti. (48) Tad mu Isus reče: "Dok ne vidite znakove i čuda, vi naprsto nećete vjerovati."

(49) Kraljevski mu časnik reče: "Gospodine, siđi prije nego što mi dijete umre."

(50) Isus mu reče: "Idi, tvoj će sin živjeti."

Čovjek povjerova u riječ koju mu Isus reče, te ode.

(51) Dok je silazio, sretoše ga njegove sluge i reko-še mu da mu je sin živ. (52) Zato ih on upita kad se počeo oporavljati. Oni mu tad rekoše: "Jučer u sedam sati"¹²?

(53) Tako otac shvati da je to bilo onda kad mu je Isus rekao: "Tvoj će sin živjeti"; i on sam povjerova i svi ukućani njegovi. (54) To je opet drugo čudo koje Isus izvede kad otiđe iz Judeje u Galileju.

Izlječenja na jezeretu Bedzata

5 Poslije tih događaja bijaše jevrejska svetkovi-na, te Isus otiđe gore u Jerusalem. (2)

A u Jerusalemu kod Ovčije kapije nalazi se jezerce koje se na hebrejskom zove Bedzata¹³ i koje ima pet trijemova. (3) U njima je ležalo mnoštvo bolesnih, slijepih, hromih i uzetih. [Oni su čekali da se voda pokrene; (4) jer andeo Gospodnjи silazio bi s vremenom na vrijeme u jezerce i burkao vodu; ko bi god onda, nakon što bi voda bila uzburkana, zakoračio unutra, ozdravio bi od bilo kakve bolesti od koje je patio.]¹⁴ (5) Tu bijaše neki čovjek koji je bolovao trideset i osam godina. (6) Kad ga Isus vidje gdje leži i doznade da je već dugo vremena u tom stanju, reče mu: "Želiš li ozdraviti?"

(7) Bolesnik mu odgovori: "Gospodine, nemam nikoga da me svede u jezerce kad se voda uzburka, a dok ja dođem, drugi zakorači dolje prije mene."

(8) Isus mu reče: "Ustani, uzmi svoju hasuru i ho-daj." (9) Najednom čovjek ozdravi te uze svoju sla-maricu i poče hodati.

A toga dana bješe subota. (10) Zato su Jevreji¹⁵ go-vorili tom čovjeku koji je bio izlječen: "Subota je, i nije ti dopušteno nositi slamaricu."

(11) Ali on im odgovori: "Onaj koji me izlječi reče mi: 'Uzmi svoju hasuru i hodaj.'"

(12) Oni ga upitaše: "Ko je taj čovjek koji ti reče: 'Uzmi svoju hasuru i hodaj'?"

(13) Ali čovjek koji je bio izlječen nije znao ko je on, jer se Isus bio izmakao dok je na tom mjestu bila svjetina. (14) Poslije toga Isus ga nađe u hram-skom prostoru i reče mu: "Eto, ozdravio si; ne gri-ješi više, da ti se ništa gore ne dogodi." (15) Čovjek ode i reče Jevrejima da je Isus taj koji ga je izlječio.

¹² Tj. u jedan popodne.

¹³ Ili Bethesda.

¹⁴ Riječi u zagrada ma ne sadrže najraniji grčki rukopisi.

¹⁵ V. 1:19.

(16) Zato su Jevreji progonili Isusa, jer on je to činio u subotu. (17) Ali im on odgovori: "Otac moj još radi, i ja sam radim." (18) Zbog toga su Jevreji sve više gledali da ga ubiju, jer on nije samo kršio subotu, nego je i zvao Boga svojim Ocem, izjednačujući sebe s Bogom.

Isus ima Božiju vlast

(19) Zato im Isus odgovori i poče im govoriti: "Doista, doista vam velim, Sin ne može ništa od sebe učiniti, nego samo ono što vidi da čini Otac, jer šta god čini Otac, to jednako čini i Sin. (20) Jer Otac voli Sina i pokazuje mu sve što sam čini; i pokazat će mu veća djela od ovih, da se vi divite. (21) Jer baš kao što Otac diže mrtve i daje im život, baš tako i Sin daje život kome hoće. (22) Jer ni Otac ne sudi nikome, već je dao sav sud Sinu, (23) da svi poštaju Sina baš kao što poštju Oca. Ko ne poštuje Sina ne poštije ni Oca, koji ga je poslao.

(24) Doista, doista vam velim, ko čuje moju riječ i povjeruje onom koji me poslao ima vječni život i ne dolazi na sud, već je prešao iz smrti u život. (25) Doista, doista vam velim, dolazi čas, i već je tu, kad će mrtvi čuti glas Sina Božijeg, i oni koji budu čuli živjet će. (26) Jer baš kao što Otac ima život u sebi, baš tako je on dao i Sinu da ima život u sebi; (27) i dao mu je vlast da izvršava sud, jer on je Sin Čovječiji. (28) Ne čudite se tome, jer dolazi čas u kojem će svi koji su u grobovima čuti njegov glas, (29) te će izići; oni koji su činili dobro uskrsnut će da bi živjeli, a oni koji su činili zlo uskrsnut će da budu osuđeni.

(30) Ja ne mogu ništa sam od sebe učiniti. Kako čujem, sudim; i moj je sud pravedan, jer ja ne tražim svoju volju, nego volju onoga koji me je poslao. (31) Ako svjedočim za se, moje svjedočanstvo nije vjerodostojno. (32) Ima drugi¹⁶ koji svjedoči za me, i ja znam da je svjedočanstvo koje on daje o meni istinito.

(33) Vi ste Ivanu poslali ljude, i on posvjedoči istinu. (34) Ali svjedočanstvo koje ja primam nije od čovjeka, nego ja ovo govorim da biste vi bili spašeni. (35) On bijaše svjetiljka koja je gorjela i svijetlila, i vi ste se htjeli neko vrijeme radovati u njegovom svjetlu.

(36) A svjedočanstvo koje ja imam veće je od Ivanovoga, jer djela koja mi Otac dade da ih ostvarim

– upravo ova djela koja činim – svjedoče za me da me je Otac poslao.

Svjedočanstvo Oca

(37) I Otac, koji me je poslao, svjedočio je o meni. Vi niti ste čuli glasa njegova niti ste vidjeli oblika njegova. (38) Vi nemate njegovu riječ da prebiva u vama, jer vi ne vjerujete onom koga je on poslao.

(39) Vi istražujete Pisma jer mislite da u njima imate život vječni; upravo ona svjedoče o meni; (40) i vi nećete da mi dodete da biste imali život. (41) Ja ne dobijam slavu od ljudi, (42) ali vas poznajem, vi nemate ljubavi Božije u sebi. (43) Ja sam došao u ime Oca svoga, a vi me ne primate; ako drugi dođe u svoje ime, vi ćete ga primiti. (44) Kako možete vi vjerovati kad primate slavu jedni od drugih, a ne tražite slavu koja je od jednog i jedinog Boga? (45) Ne mislite da ću vas ja tužiti pred Ocem, onaj koji vas tuži jeste Mojsije, u koga ste vi nadu svoju položili. (46) Jer kad biste vjerovali Mojsiju, vjerovali biste i meni, jer on je pisao o meni. (47) Ali ako ne vjerujete onom što je on pisao, kako ćete vjerovati riječima mojim?"

Isus hrani pet hiljada ljudi

6 Poslije tih događaja Isus ode na drugu obalu Galilejskog mora – ili Tiberijskog. (2) Velika ga je svjetina slijedila, jer vidjeli su čudesne znakove koje je on pokazivao na bolesnicima. (3) Onda se Isus uspe na goru i ondje sjede sa svojim učenicima. (4) A Pesah, jevrejska svetkovina, bijaše blizu. (5) Tad Isus, podižući svoje oči i gledajući kako mu velika svjetina dolazi, reče Filipu: "Gdje ćemo kupiti hljeba, da ovi jedu?" (6) To je govorio da ga iskuša, jer je sam znao šta je namjeravao učiniti.

(7) Filip mu odgovori: "Dvije stotine dinara nije im dovoljno za hljeb¹⁷, da svako dobije malo."

(8) Jedan mu od njegovih učenika, Andrija, brat Šimonov, reče: (9) "Ima ovdje jedan dječak koji ima pet ječmenih hljepčića i dvije ribe, ali šta je to za ovoliki svijet?"

(10) Isus reče: "Recite ljudima da sjednu." Bijaje mnogo trave na tom mjestu, te oni posjedaše; bilo je tu oko pet hiljada muškaraca. (11) Tad Isus uze one hljepčiće i pošto zahvali, podijeli ih onima koji su sjedili; isto tako i ribe, koliko su htjeli. (12) Kad se zasitiše, reče on svojim učenicima: "Pokupite

¹⁶ Tj. Otac.

¹⁷ U to vrijeme dnevница je iznosila jedan dinar.

preostale komade da ništa ne propadne.” (13) I kupiše ih te napuniše dvanaest košara komadima od onih pet ječmenih hljepčića koji su preostali onima što su jeli.

(14) Zato kad ljudi vidješe znak koji on bijaše pokazao, rekoše: “Ovo je uistinu Prorok, koji treba doći na svijet.”

Isus hoda po vodi

(15) Zato se Isus, opazivši da oni kane doći i ovesti ga nasilu da ga učine kraljem, povuče opet u goru u osamu.

(16) I kad dođe večer, njegovi učenici siđoše na more, (17) i pošto uđoše u lađicu, krenuše preko jezera u Kafernaum. Već se bilo smračilo, a Isus im još ne bješe došao. (18) More se uzburka jer je pu-hao jak vjetar. (19) Onda, kad preveslaše oko tri ili četiri milje¹⁸, ugledaše Isusa gdje hoda po jezeru i primiče se lađici, te se prestrašiše. (20) Ali on im reče: “Ja sam, ne bojte se.” (21) I htjedoše ga primiti u lađicu, kad najednom barka bijaše na kopnu kamo su išli.

Isus – hljeb života

(22) Sutradan svjetina koja je stajala na drugoj obali jezera opazi da tu nema nijedne druge lađice osim jedne, i da Isus nije ušao sa svojim učenicima u lađicu, nego da su njegovi učenici otišli sami. (23) A dodoše druge lađice iz Tiberije blizu mjesta gdje su oni jeli hljeb pošto je Gospodin zahvalio. (24) Pa kad svjetina vidje da Isus nije tu niti njegovi učenici, uđoše i sami u lađice te dodoše u Kafernaum tražeći Isusa. (25) Kad ga nađoše na drugoj strani jezera, upitaše ga: “Rabi, kad si ovamo došao?”

(26) Isus im odgovori i reče: “Doista, doista vam velim, vi me tražite, ne zato što ste vidjeli znakove čudesne, nego što ste jeli hljepčице i zasitili se.” (27) Ne radite za hranu propadljivu, nego za hranu trajnu, koja daje život vječni, nju će vam Sin Čovječiji dati, jer na njega je Otac, Bog, pečat svoj metnuo.” (28) Tad ga oni upitaše: “Šta ćemo činiti da radimo djela koja Bog želi?”

(29) Isus odgovori i reče im: “Ovo djelo hoće Bog: da vjerujete u onoga koga je on poslao.”

(30) I upitaše ga oni: “Koji ćeš nam znak pokazati, da ga mi vidimo i povjerujemo ti? Koje ćeš djelo

izvesti? (31) Naši očevi jeli su manu u pustinji, kao što je zapisano: ‘On im dade hljeb s neba da jedu.’”

(32) Isus im tad reče: “Doista, doista vam velim, nije vam Mojsije dao hljeb s neba, nego Otac moj, koji vam daje pravi hljeb s neba. (33) Jer hljeb Božiji onaj je koji silazi s neba i daje život svijetu.”

(34) Na to mu oni rekoše: “Gospodine, uvijek nam daji taj hljeb.”

(35) Isus im reče: “Ja sam hljeb života; ko mi dođe neće ogladnjeti, i ko bude vjerovao u me neće nikad oženjeti. (36) Ali ja vam rekoh da ste me vidjeli, a opet ne vjerujete. (37) Sve što mi Otac daje doći će meni, a onoga koji mi dođe ja sigurno neću otjerati. (38) Jer ja sam došao s neba, ne da vršim svoju volju, nego volju onoga koji me je poslao. (39) Ovo je volja onoga koji me je poslao: da od onih koje mi je dao nijednoga ne izgubim, nego da ih uskrsnem u danu posljednjem. (40) Jer ovo je volja Oca moga: da svako ko vidi Sina i povjeruje u nj ima život vječni, i ja ću ga uskrsnuti u danu posljednjem.”

(41) Zato Jevreji počeše gundati na nj što je rekao: “Ja sam hljeb koji je sišao s neba.” (42) Govorili su: “Zar nije ovo Isus, sin Jozefa, čijeg oca i majku mi poznajemo? Kako sad on govori: ‘Ja sam sišao s neba?’”

(43) Isus odgovori i reče im: “Ne gundajte među sobom. (44) Niko ne može doći meni ako ga ne povuče Otac, koji me je poslao; a ja ću ga uskrsnuti u dan posljednjem. (45) Zapisano je u Prorocima: ‘Sve će njih podučavati Bog.’ Svako ko je čuo i naučio od Oca dolazi meni. (46) Niko nije vidio Oca osim onoga koji je od Boga; on je vidio Oca. (47) Doista, doista vam velim, onaj koji vjeruje ima život vječni. (48) Ja sam hljeb života. (49) Očevi vaši jeli su manu u pustinji i umrli su. (50) Ovo je hljeb koji silazi s neba da ga neko jede i ne umre. (51) Ja sam životni hljeb koji je sišao s neba; ko god bude jeo ovog hljeba živjet će zauvijek; a hljeb koji ću ja dati za život svijeta moje je tijelo.”

(52) Tad se Jevreji počeše prepirati među sobom i govoriti: “Kako nam može ovaj čovjek dati svoje tijelo za jelo?”

(53) Zato im Isus reče: “Doista, doista vam velim, ako ne jedete tijelo Sina Čovječijeg i ne pijete krv njegovu, vi nemate života u sebi. (54) Onaj koji jede moje tijelo i piće moju krv ima život vječni, i ja ću ga uskrsnuti u posljednjem danu. (55) Jer moje je tijelo istinska hrana, i moja krv istinsko piće.”

¹⁸ Grč.: 25 ili 30 stadija, tj. oko 5 ili 6 km.

(56) Onaj koji jede moje tijelo i piće moju krv živi u meni, a ja u njemu. (57) Kao što je mene poslao živi Otac i ja živim zbog Oca, tako će i onaj koji me jede živjeti zbog mene. (58) Ovo je hleb koji je sišao s neba; nije onakav kakav su očevi jeli i umrli; onaj koji bude jeo ovaj hleb živjet će dovijek.” (59) To Isus reče u sinagogi dok je podučavao u Kafernaumu. (60) Zato mnogi od njegovih učenika, kad to čuše, rekoše: “Ovaj je govor težak; ko ga može slušati?”

(61) Ali Isus, svjestan da njegovi učenici gundaju na to, reče im: “Je li vas ovo u bludnju odvodi? (62) Šta onda da vidite Sina Čovječijeg kako uzlazi gdje je prije bio? (63) Duh je taj koji daje život; tijelo je beskorisno. Riječi koje sam vam ja rekao jesu duh i jesu život. (64) Ali ima među vama onih koji ne vjeruju.” Ta Isus je znao od početka koji su to oni koji ne vjeruju i ko je taj koji će ga izdati. (65) I reče: “Zbog toga sam vam rekao da niko ne može meni doći ako mu to nije dato od Oca.”

Petrovo isповједanje vjere

(66) Zbog toga se mnogi njegovi učenici povukosé, i više nisu išli s njim. (67) Zato Isus reče dvanaesterici: “Želite li i vi otići?”

(68) Šimon mu Petar odgovori: “Gospodine, kome ćemo otići? Ti imas riječi vječnoga života. (69) Mi smo povjerovali i spoznali da si ti Svetac Božiji.”

(70) Isus im odvrati: “Zar vas, dvanaestericu, ni-

sam ja sam izabrao, a opet je jedan od vas đavao?”

(71) Sad je mislio na Judu, sina Šimona Iskariota, jer ga je on, jedan od dvanaesterice, namjeravao izdati.

Blagdan koliba

7 Poslije toga Isus je išao po Galileji, jer nije htio ići po Judeji zato što su tamošnji Jevreji gledali da ga ubiju. (2) A Jevrejima se bližila svetkovina Blagdan koliba. (3) Zato mu braća njegova rekose: “Otiđi odavde pa idi u Judeju, da i twoji učenici vide tvoja djela što ih činiš. (4) Jer niko ne čini ništa tajno kad hoće da ga znaju javno. Ako to činiš, pokaži se svijetu.” (5) Ta čak ni braća njegova nisu vjerovala u nj. (6) Zato im Isus reče: “Moje vrijeme još nije došlo, ali vaše je vrijeme uvijek povoljno. (7) Vas svijet ne može mrzjeti, ali mene mrzi, jer ja svjedočim o njemu da su mu djela zla. (8) Vi idite gore na svetkovinu; ja ne idem gore na ovu

svetkovinu, jer se moje vrijeme još nije ispunilo.” (9) Pošto im to reče, ostade u Galileji.

(10) Ali kad njegova braća otidoše gore na svetkovinu, onda i on sam dođe, ne javno, već kao tajno.

(11) Tako su ga tamošnji Jevreji tražili na svetkovini pitajući: “Gdje je?” (12) I mnogo se gundalo o njemu u svjetini; neki su govorili: “On je dobar čovjek”; drugi su govorili: “Ne, naprotiv, on zavodi narod.” (13) Ipak, niko nije otvoreno govorio o njemu zbog straha od jevrejskih vođa.

(14) Ali kad bi u pola svetkovine, dođe Isus gore u hramski prostor i poče podučavati. (15) Tamošnji Jevreji se tad zapanjili i rekoše: “Kako je ovaj čovjek postao učen kad nikad nije bio podučavan?”

(16) A Isus im odgovori i reče: “Moje učenje nije od mene, nego od onoga koji me je poslao. (17) Ako je neko voljan vršiti njegovu volju, znat će za to učenje, je li ono od Boga ili ja sam od sebe govorim. (18) Onaj koji govoriti od sebe traži svoju slavu, a onaj koji traži slavu onoga koji ga je poslao, on je istinit, i u njemu nema nepravednosti.” (19)

Zar vam nije Mojsije dao Zakon, a niko od vas taj Zakon ne vrši? Zašto gledate da me ubijete?”

(20) Svjetina odgovori: “U tebi je zloduh! Ko gleda da te ubije?”

(21) Isus im odgovori: “Jedno čudo učinih, i svi se divite. (22) Mojsije vam je dao obrezivanje – ne zato što je ono od Mojsija, nego od otaca – i zbog toga vi subotom obrezujete čovjeka. (23) Ako se čovjek obreže u subotu da se ne bi prekršio Mojsijev zakon, jeste li vi ljuti na me što sam ja u subotu izlijecio cijelog čovjeka? (24) Ne sudite po vanjštinu, nego sudite po судu pravednom.”

(25) Tako su neki ljudi iz Jerusalema govorili: “Zar ovo nije čovjek koga oni hoće da ubiju? (26) Gledajte, on javno govoriti, a oni mu ništa ne govore. Vladari zbilja ne znaju da je to Pomazanik, znaju li?

(27) Ipak, mi znamo odakle je ovaj čovjek, ali kad god Pomazanik došao, niko neće znati odakle je.”

(28) Tad Isus, dok je podučavao narod kod hrama, povika: “Vi poznajete i mene i znate odakle sam; a ja nisam došao sam od sebe, nego onaj koji me je poslao, koga vi ne poznajete, istinit je. (29) Ja ga poznajem, jer sam od njega, i on je mene poslao.”

(30) I gledali su da ga uhvate, ali niko ne spusti ruku na nj, jer njegov čas još ne bjese došao. (31) A mnogi u svjetini vjerovali su u njega; govorili su: “Kad Pomazanik dođe, on neće činiti više čuda nego što ih ovaj čovjek čini, zar ne?”

(32) Farizeji čuše svjetinu gdje to mrmrlja o njemu, te glavni svećenici i farizeji poslaše stražare da ga uhvate. (33) A Isus reče: „Još ču malo s vama biti, pa idem onome koji me je poslao. (34) Vi ćete me tražiti, a nećete me naći; i gdje ja budem, vi ne možete doći.“ (35) Jevreji na to rekoše jedni drugima: „Kamo ovaj čovjek kani ići da ga mi nećemo naći? Ne namjerava valjda otici Jevrejima razasutim među Grcima i podučavati Grke? (36) Šta on misli kad veli: ‘Vi ćete me tražiti, a nećete me naći; i gdje ja budem, vi ne možete doći?’“

Ko je Isus

(37) A u posljednji dan, veliki dan svetkovine, Isus ustade i povika: „Ako je neko žedan, neka dođe meni i piće. (38) Onaj koji vjeruje u me – kao što veli Pismo – iz njegove nutrine poteći će rijeke životne vode.“ (39) Ali on ovo reče za Duha, kojeg su oni koji vjeruju trebali primiti; Duh još ne bješe dat jer Isus još ne bješe slavljen. (40) Neki su u narodu, kad čuše te riječi, govorili: „Ovaj je sigurno taj prorok.“

(41) Drugi su govorili: „Ovo je Pomazanik.“ A treći su govorili: „Zacijelo Pomazanik neće doći iz Galileje, zar ne? (42) Zar nije Pismo kazalo da Pomazanik dolazi od potomaka Davidovih i iz Betlehema, sela gdje je bio David?“ (43) Tako se svjetina podijeli zbog njega. (44) Neki ga htjedoše uhvatiti, ali нико не spusti ruke na nj.

(45) Tad stražari dodoše glavnim svećenicima i farizejima, pa ih ovi upitaše: „Zašto ga niste doveli?“

(46) Stražari odgovoriše: „Nikad nikо nije govorio kao što ovaj čovjek govorи!“

(47) Farizeji im na to odgovoriše: „Zar ste i vi zavedeni? (48) Je li iko od vladara ili farizeja povjeroval u njega? (49) A ova svjetina koja Zakona ne poznaje prokleta je.“

(50) Reče im Nikodem – onaj koji je Isusu išao prije i koji je bio jedan od njih: (51) „Naš zakon ne osuđuje čovjeka dok ga najprije ne čuje i ne dozna šta on čini, zar ne?“

(52) Oni mu odgovoriše: „Ni ti nisi iz Galileje, zar ne? Ispitaj, pa ćes vidjeti da nijedan prorok ne ustaje iz Galileje.“

Žena uhvaćena u preljubi

[53] Svako se vrati svojoj kući.

8 A Isus ode na Maslinsku goru. (2) Rano ujutro ponovo dođe hramu; i sav mu je narod dola-

zio, a on sjede i poče ih podučavati. (3) Zakono-znaci i farizeji dovedoše neku ženu uhvaćenu u preljubi, i pošto je posadiše ispred svih, (4) rekoše njemu: „Učitelju, ova je žena uhvaćena u preljubi, u samom činu. (5) A u Zakonu Mojsije nam je zapovjedio da takve žene kamenujemo; pa šta kažeš ti?“ (6) Oni su to govorili da ga iskušaju, da bi imali razloga optužiti ga.

Ali Isus se sagnu i poče pisati prstom po tlu. (7) A kako su ga oni uporno pitali, on se uspravi i reče im: „Onaj koji je bez grijeha, neka on prvi baci kamen na nju.“ (8) I opet se sagnu i nastavi pisati po tlu. (9) Kad to čuše, jedan po jedan počeše izlaziti, počevši od onih starijih, i on ostade sam sa ženom tamo gdje je bila, u sredini. (10) Uspravivši se, Isus je upita: „Ženo, gdje su oni? Zar te niko nije osudio?“

(11) Ona odgovori: „Niko, Gospodine.“ Isus reče: „Ni ja te ne osuđujem. Idi. Odsad više ne grijesi.“]¹⁹

Isus je svjetlo svijeta

(12) Potom im Isus opet progovori i reče: „Ja sam svjetlo svijeta; onaj koji me bude slijedio neće hoditi tmnom, nego će imati svjetlo života.“

(13) Na to mu farizeji rekoše: „Ti svjedočiš o sebi; tvoje svjedočanstvo nije vjerodostojno.“

(14) Isus odgovori i reče im: „Makar ja svjedočio o sebi, moje je svjedočanstvo vjerodostojno, jer ja znam odakle sam došao i kamo idem, a vi ne znate odakle dolazim ni kamo idem. (15) Vi sudite po ljudskim mjerilima; ja nikome ne sudim. (16) A makar ja i sudio, moj je sud valjan, jer ne sudim samo ja, nego ja i Otac, koji me je poslao. (17) Čak je i u vašem zakonu zapisano da je svjedočanstvo dvojice vjerodostojno. (18) Ja sam onaj koji svjedoči o sebi, i Otac, koji me je poslao, svjedoči o meni.“

(19) Zato su mu oni govorili: „Gdje je tvój otac?“ Isus odgovori: „Vi ne poznajete ni mene ni Oca mogu; da poznajete mene, znali biste i Oca mogu.“

(20) Ove je riječi rekao blizu mjesta gdje su se prikupljali darovi dok je podučavao u blizini hrama, i niko ga nije uhvatio, jer njegov čas još ne bješe došao.

(21) Potom im on opet reče: „Ja odlazim, a vi ćete me tražiti, i umrijet ćete u svome grijehu; tamo kamo ja idem vi ne možete doći.“

¹⁹ Ovaj dio ne sadrže najstariji rukopisi.

(22) Zato su Jevreji govorili: "Zacijelo se neće ubiti, zar ne, jer govorи: "Tamo kamo ja idem vi ne možete doći?"

(23) A on je njima govorio: "Vi ste odozdo, ja sam odozgo; vi ste od ovoga svijeta, ja nisam od ovoga svijeta. (24) Zato vam rekoh da čete umrijeti u svojim grijesima, jer ako ne budete vjerovali da sam ja [on]²⁰, umrijet čete u svojim grijesima."

(25) Zato su mu govorili: "Ko si ti?"

Isus im reče: "Šta sam vam ja govorio od početka?

(26) Imam ja mnogo govoriti i suditi o vama, ali onaj koji me je poslao istinit je, i ono što sam ja čuo od njega, to govorim svijetu." (27) Oni ne shvatiše da im je govorio o Ocu. (28) Tako Isus reče: "Kad podignite Sina Čovječijeg, tad čete znati da sam ja [on] i da ja ništa ne činim od sebe, već ovo govorim onako kako me je Otac naučio. (29) I onaj koji me je poslao sa mnom je; on me nije ostavio sama, jer ja uvijek činim ono što je njemu milo."

(30) Dok je on to govorio, mnogi povjerovaše u njega.

Istina će vas oslobođiti

(31) Tako je Isus govorio onim Jevrejima koji su mu vjerovali: "Ako ustrajete u mojoj riječi, vi ste doista moji učenici; (32) i spoznat čete istinu, a istina će vas oslobođiti."

(33) Oni mu odgovoriše: "Mi smo Abrahamovi potomci i nikad još nismo nikome robovali; kako to da ti veliš: 'Postat čete slobodni'?"

(34) "Doista, doista vam velim, svako ko čini grijeh rob je grijeha", odvrati im Isus. (35) "Rob ne ostaje u kući dovjeka; dovjeka ostaje sin. (36) Pa ako vas Sin oslobodi, uistinu čete biti slobodni. (37) Ja znam da ste vi Abrahamovi potomci; ali gledate kako da me ubijete, jer mojoj riječi nema mjesta u vama. (38) Ja govorim ono što sam video kod Oca svoga; zato i vi činite ono što ste čuli od oca svoga." (39) Oni odgovoriše i rekoše mu: "Abraham je naš otac."

Isus im reče: "Da ste vi Abrahamova djeca, činili biste Abrahamova djela. (40) Ali kako stvari stoje, vi gledate kako da ubijete mene, čovjeka koji vam je rekao istinu koju sam čuo od Boga; to Abraham nije činio. (41) Vi činite djela oca svoga."

Oni mu rekoše: "Mi nismo rođeni iz razvrata; mi imamo jednog oca: Boga."

(42) Isus im reče: "Da vam je Bog otac, mene biste voljeli, jer sam ja potekao i došao od Boga: nisam ja na svoju ruku došao, nego me je on poslao. (43) Zašto ne razumijete ono što govorim? Ta vi niste u stanju čuti moju riječ. (44) Vi ste od svoga oca đavola, i želite vršiti želje oca svoga. On od početka bijaše ubojica i ne stoji u istini, jer u njemu istine nema. Kad god govorii laž, govorii od sebe, jer on je lažac i otac laži. (45) A meni vi ne vjerujete jer ja govorim istinu. (46) Koji me od vas osuđuje za grijeh? Ako govorim istinu, zašto mi ne vjerujete? (47) Onaj koji je od Boga čuje riječi Božje; zato ih vi ne čujete, jer niste od Boga."

Isus i Abraham

(48) Jevreji odgovoriše i rekoše mu: "Zar mi ne velimo pravo da si ti Samarijanac i da je u tebi zloduh?"

(49) Isus odgovori: "U meni nema zloduha, nego ja poštujem Oca svoga, ali vi mene ne poštujete. (50) Ja ne tražim svoju slavu; ima jedan koji traži i sudi. (51) Doista, doista vam velim, ko se god bude držao moje riječi nikad neće vidjeti smrti."

(52) Jevreji mu rekoše: "Sad znamo da je u tebi zloduh. Abraham je umro, a i proroci, a ti kažeš: 'Ko se god bude držao moje riječi nikad neće okusiti smrti.' (53) Zacijelo nisi veći od našeg oca Abrahama, koji je umro? Umrli su i proroci; šta ti misliš ko si?"

(54) Isus odgovori: "Ako sebe slavim, moja je slava ništa; Otac je moj taj koji me slavi, za koga vi kažete: 'On je naš Bog'; (55) i ne poznajete ga, ali ga ja poznajem; i ako kažem da ga ne poznajem, bit ću lažac kao i vi; ali ja ga zbilja poznajem i držim se njegove riječi. (56) Vaš otac Abraham radovao se da vidi moj dan, i video ga je, pa mu je bilo dragoo." (57) Na to mu Jevreji rekoše: "Nije ti ni pedeset godina, a video si Abrahama!?"

(58) Isus im reče: "Doista, doista vam velim, prije negoli se Abraham rodio, ja sam bio." (59) Zato oni digoše kamenje da ga bace na nj, ali Isus se sakri u izidu iz hrama.

Izlječenje slijepca od rođenja

9 Dok je prolazio, ugleda nekog čovjeka koji je bio slijep od rođenja. (2) I upitaše ga učenici njegovi: "Rabi, ko je zgriješio, ovaj čovjek ili roditelji njegovi, pa se on slijep rodio?"

²⁰ V. Izlazak 3:14.

(3) Isus odgovori: "Nije zgrijesio ni ovaj čovjek ni roditelji njegovi, nego je tako bilo da bi se u njemu očitovala djela Božija. (4) Mi moramo raditi djela onoga koji me je poslao sve dok je dan; dolazi noć, kad niko ne može raditi. (5) Dok sam na svijetu, ja sam svjetlo svijeta."

(6) Kad to reče, pljunu na zemlju i načini blato od pljuvačke te tim blatom premaza čovjeku oči (7) i reče mu: "Idi, operi se u jezercetu Šiloahu" – što znači Poslan. I on ode pa se opra, i vrati se kući.

(8) Zato su susjedi i oni koji su ga prije vidjeli kao prosjaka govorili: "Nije li ovo onaj koji bi sjedio i prošio?"

(9) Neki su govorili: "To je on," a drugi su govorili: "Nije, ali mu je sličan."

On je uporno govorio: "Ja sam taj."

(10) Oni su ga pitali: "Kako si progledao?"

(11) On odgovori: "Čovjek koji se zove Isus napravio je blato pa mi pomazao oči i rekao mi: 'Idi u Šiloah i operi se'; i ja sam otišao te se oprao i progledao."

(12) Oni mu rekoše: "Gdje je on?"

"Ne znam", reče on.

(13) Oni dovedoše farizejima tog čovjeka koji je prije bio slijep. (14) A bila je subota u dan kad je Isus napravio blato i otvorio mu oči. (15) Tad su ga opet i farizeji pitali kako je progledao. A on im reče: "On mi je premazao oči blatom i ja sam se oprao, pa vidim."

(16) Zato su neki farizeji govorili: "Taj čovjek nije od Boga, jer on ne svetkuje subotu."

A drugi su govorili: "Kako može grešnik izvoditi takva čudesa?" I podijeliše se.

(17) Zato opet rekoše slijepcu: "Šta ti kažeš o njemu, jer ti je on otvorio oči?"

A on reče: "On je prorok."

(18) Jevreji²¹ tad ne povjerovaše da je on bio slijep i da je progledao dok ne pozvaše roditelje baš tog koji je progledao (19) i upitaše ih: "Je li ovo vaš sin za koga velite da se rodio slijep? Kako onda sad vidi?"

(20) Njegovi im roditelji odgovoriše i rekoše: "Mi znamo da je ovo naš sin i da je rođen slijep. (21) ali kako sad vidi, mi ne znamo, niti znamo ko mu je otvorio oči. Njega pitajte; on je odrastao, on će govoriti za se." (22) Njegovi roditelji to rekoše jer su se bojali jevrejskih vođa, zato što su se vođe već bile složile da će svako ko ga prizna za Pomazanika

biti izbačen iz sinagoge. (23) Iz tog razloga njegovi roditelji rekoše: "On je odrastao; njega pitajte."

(24) Tako drugi put zovnuše čovjeka koji bijaše slijep te ga upitaše: "Odaj slavu Bogu; mi znamo da je taj čovjek grešnik."

(25) On tad odgovori: "Je li grešnik, ja ne znam; jedno znam: iako slijep bijah, sad vidim."

(26) Oni ga upitaše: "Šta ti je on učinio? Kako ti je otvorio oči?"

(27) On im odgovori: "Već sam vam rekao, ali niste slušali; zašto želite opet čuti? Nećete valjda i vi poštati njegovi učenici?"

(28) Oni ga izgrdiše i rekoše: "Ti si njegov učenik, a mi smo učenici Mojsijevi. (29) Mi znamo da je Bog govorio Mojsiju, a odakle je ovaj čovjek, mi ne znamo."

(30) Čovjek odgovori i reče im: "Dobro, evo šta je čudno, da vi ne znate odakle je on, a meni je otvorio oči. (31) Mi znamo da Bog ne sluša grešnike; ali ko je god bogobojazan i vrši njegovu volju, on njega sluša. (32) Kako je svijeta, nikad se nije čulo da je iko otvorio oči osobi slijepoj od rođenja. (33) Da taj čovjek nije od Boga, ne bi mogao ništa učiniti."

(34) Oni mu odvratiše: "Ti si rođen sav u grijesima, i je li ti to nas podučavaš?" I izopćiše ga.

Isus – Sin Čovječiji

(35) Isus ču da su ga izbacili, i kad ga nađe, reče mu: "Vjeruješ li u Sina Čovječijeg?"

(36) On odgovori: "Ko je on, Gospodine, da vjerujem u njega?"

(37) Isus mu reče: "Ti si ga vidi, a on je onaj koji razgovara s tobom."

(38) I reče on: "Gospodine, vjerujem." I poče mu se klanjati.

(39) A Isus reče: "Radi suda sam ja došao na ovaj svijet, da vide oni koji ne vide i da oslijepi oni koji vide."

(40) Oni od farizeja koji bijahu s njim čuše to pa mu rekoše: "Zar smo i mi slijepi?"

(41) Isus im reče: "Da ste slijepi, ne biste imali grijeha, ali kako velite: 'Mi vidimo', vaš grijeh ostaje."

Isus – dobar pastir

10 Doista, doista vam velim, onaj koji u tor ne ulazi na vrata, nego se vere drugim putem, taj je lopov i razbojnik. (2) A onaj koji ulazi na vra-

²¹ V. 1:19.

ta, pastir je ovaca. (3) Njemu vratar otvara, i ovce slušaju njegov glas, i on zove svoje ovce imenom i izvodi ih. (4) Kad izvede sve svoje, on ide pred njima, a ovce idu za njim, jer poznaju njegov glas. (5) Tuđinca naprsto neće slijediti, nego će pobjeći od njega, jer one ne poznaju glas tuđinaca.” (6) Isus im progovori ovim slikovitim govorom, ali oni ne shvatiše šta im je on govorio.

(7) Zato im Isus ponovo reče: “Doista, doista vam velim, ja sam vrata ovčama. (8) Svi koji su došli prije mene²² lopovi su i razbojnici, i ovce ih nisu slušale. (9) Ja sam vrata; ko god uđe kroz me bit će spašen, i ulazit će i izlaziti i pašu nalaziti. (10) Lopov dolazi samo da ukrade i ubije i uništi, ja sam došao da bi oni imali život i da bi imali izobilje.

(11) Ja sam dobri pastir; dobri pastir daje svoj život za ovce. (12) Onaj koji je unajmljen, a ne pastir, koji nije vlasnik ovaca, vidi vuka gdje dolazi pa ostavlja ovce i bježi, a vuk ih grabi i razgoni. (13) On bježi jer je unajmljen, i nije ga briga za ovce. (14) Ja sam dobri pastir, i ja poznajem svoje i moje poznaju mene, (15) baš kao što Otac poznaje mene i ja poznajem Oca; i ja dajem svoj život za ovce. (16) Ja imam i drugih ovaca koje nisu iz ovoga tora; i njih moram dovesti, a one će čuti moj glas; i one će postati jednim stadom s jednim pastirom. (17) Zato me Otac voli, jer ja dajem svoj život da ga opet uzmem. (18) Niko mi ga ne uzima, nego ja ga dajem na svoju ruku. Ja imam vlast da ga dam, i imam vlast da ga opet uzmem. Ovu zapovijed primio sam od Oca svoga.”

(19) Zbog tih riječi Jevreji se opet podijeliše. (20) Mnogi su od njih govorili: “On je opsjetnut zloduhom i lud je. Zašto ga slušate?”

(21) Drugi su govorili: “Ovo nisu riječi opsjetnutog zloduhom. Zar može zloduh otvoriti oči slijepcu?”

Isus potvrđuje da je Pomazanik

(22) Tad se slavio Blagdan posvećenja²³ u Jerusalemu; (23) bila je zima, i Isus je hodao oko hrama po Solomonovom trijemu. (24) Potom se Jevreji sabraše oko njega i rekoše mu: “Dokle ćeš nas držati u neizvjesnosti? Ako si Pomazanik, kaži nam otvoreno.”

²² Tj. oni koji su se lažno predstavljali Pomazanikom ili druge bezbožne jevrejske vode.

²³ Poznat i kao Hanuka; njime se obilježava ponovno posvećenje hrama u Jerusalemu u decembru 164. pr. n. e.

(25) Isus im odgovori: “Rekao sam vam, ali vi ne vjerujete; djela koja ja činim u ime svoga Oca, ona svjedoče o meni. (26) Vi ne vjerujete, jer niste od mojih ovaca. (27) Moje ovce čuju moj glas, i ja ih poznajem, a one idu za mnom; (28) i ja im dajem vječni život, i one nikad neće stradati; i нико ih neće ugrabiti iz moje ruke. (29) Moj Otac, koji mi ih je dao, veći je od svih; i нико ih ne može ugrabiti iz ruke moga Oca. (30) Ja i otac jedno smo.”

(31) Jevreji ponovo uzeše kamenje da ga kamenuju. (32) Isus im odgovori: “Pokazao sam vam mnoga dobra djela od Oca; za koje ćete me od njih kamenovati?”

(33) Jevreji mu odgovorile: “Zbog dobrog djela mi te ne kamenujemo, nego zbog huljenja, i jer se ti, iako si čovjek, praviš Bogom.”

(34) Isus im odvrati: “Zar nije zapisano u vašem Zakonu: ‘Ja’²⁴ rekoh: Vi ste bogovi?’ (35) Ako ih je nazvao bogovima, kojima dođe riječ Božija – a Pismo se ne može poništiti – (36) kažete li za onoga koga je Otac posvetio i poslao na ovaj svijet: ‘Ti huliš’, jer rekoh: ‘Ja sam Sin Božiji?’ (37) Ako ja ne činim djela svoga Oca, ne vjerujte mi; (38) ali ako ih činim, makar meni ne vjerovali, vjerujte djelima, da biste spoznali i shvatili da je Otac u meni i ja u Ocu.” (39) Zato oni opet gledahu da ga uhvate, ali im on izmače iz ruku.

(40) I opet ode s onu stranu Jordana, na mjesto gdje je Ivan prije umakao ljude, i ostade tam. (41) Mnogi mu dodoše te govorahu: “Ivan nije pokazao nijedan čudesni znak, ali istinito je sve što je Ivan rekao za ovoga čovjeka.” (42) I mnogi ondje povjerovaše u njega.

Podizanje Lazara iz mrtvih

11 I bio je neki čovjek bolestan, Lazar iz Betanije, sela Marije i sestre joj Marte. (2) Marija, kojoj je brat Lazar bio bolestan, bijaše ona što je pomazala Gospodina pomašcu i otrla mu noge svojom kosom. (3) I tako sestre poručiše Isusu: “Gospodine, evo, bolestan je onaj koga ti voliš.”

(4) A kad Isus to ču, reče: “Ova bolest nije smrtonosna, nego je radi slave Božije, da Sin Božiji kroz nju bude slavljen.” (5) Isus je volio Martu i njezinu sestru i Lazara. (6) Pa kad ču da je on bolestan, ostade onda još dva dana u mjestu gdje je bio.

(7) A poslije toga reče svojim učenicima: “Hajdemo opet u Judeju.”

²⁴ Tj. Bog.

(8) Učenici mu rekoše: "Rabi, tamošnji Jevreji su te sad htjeli kamenovati, a ti opet ideš k njima?" (9) Isus odgovori: "Zar dan nema dvanaest sati? Ko god ide po danu ne spotiče se, jer vidi svjetlo ovoga svijeta. (10) A ko god ide noću spotiče se, jer nema svjetla u njemu." (11) To im reče dodavši: "Naš je prijatelj Lazar zaspao, i ja idem da ga probudim."

(12) Učenici mu na to rekoše: "Gospodine, ako je zaspao, bit će mu dobro."

(13) A Isus bješe govorio o njegovoj smrti, ali su oni mislili da on govori samo o običnom snu. (14) Zato im Isus tad otvoreno reče: "Lazar je umro, (15) i dragi mi je zbog vas što nisam bio ondje, da biste vjerovali; ali hajdemo k njemu."

(16) Toma, koji se zvao Blizanac²⁵, reče svojim ostalim učenicima: "Hajdemo i mi, da umremo s njim."

(17) Tako Isus, kad dođe, doznade da je Lazar u grobnici već četiri dana. (18) A Betanija bješe blizu Jerusalema, udaljena oko petnaest stadija²⁶; (19) i mnogi Jevreji bijahu došli Marti i Mariji da ih tješe zbog njihova brata. (20) Kad ču da Isus dolazi, Marta mu izide u susret, a Marija ostade u kući. (21) Marta tad reče Isusu: "Gospodine, da si bio ovdje, moj brat ne bi umro. (22) Pa i sad znam da što god ti zaišteš od Boga, Bog će ti to dati."

(23) Isus joj reče: "Tvoj će brat ustati iz mrtvih." (24) Marta mu reče: "Ja znam da će on opet ustati kad bude proživljeno u posljednjem danu."

(25) Isus joj reče: "Ja sam proživljeno i život; onaj ko bude vjerovao u mene živjet će makar i umro, (26) i svako ko živi i vjeruje u me neće nikad umrijeti. Vjeruješ li u to?"

(27) Ona mu reče: "Da, Gospodine, vjerujem da si ti Pomazanik, Sin Božiji, baš onaj koji dolazi na svijet."

(28) Kad to reče, ona ode i zovnu svoju sestruru Mariju, rekavši joj nasamo: "Učitelj je ovdje i zove te." (29) I čim to ču, ova brže-bolje ustade i ode k njemu.

(30) Isus još ne bješe stigao u selo, nego još bijaše na mjestu gdje ga je srela Marta. (31) Kad Jevreji koji su bili kod Marije u kući i tješili je vidješe da se ona brzo diže i izide, podoše za njom misleći da ide na grobnicu da tamо plaće. (32) A Marija, kad dođe tamо gdje bijaše Isus, ugleda ga te mu

pade pred noge govoreći mu: "Gospodine, da si bio ovdje, moj brat ne bi umro."

(33) Kad je Isus vidje gdje plače i Jevreje koji dođoše s njom gdje i oni plaču, bi duboko u duhu dirnut i uznemiri se, (34) te upita: "Gdje ste ga polozili?"

Oni mu odgovoriše: "Gospodine, dodi pa vidi."

(35) Isus zaplaka. (36) I Jevreji rekoše: "Vidite kako ga je volio!"

(37) Ali neki od njih rekoše: "Zar nije ovaj čovjek, koji je otvorio oči sljepcu, mogao i ovog čovjeka sačuvati da ne umre?"

(38) A Isus, opet duboko dirnut, dođe na grobnicu. To je bila pećina, a ispred nje ležala je stijena. (39) Isus reče: "Sklonite stijenu."

Marta, sestra umrlog, reče mu: "Gospodine, već se osjeti smrad, jer ima četiri dana kako je umro."

(40) Isus joj odgovori: "Nisam li ti rekao da ćeš, ako budeš vjerovala, vidjeti slavu Božiju?" (41) I oni ukloniše stijenu. Tad Isus podiže oči i reče: "Oče, zahvaljujem ti što si me čuo. (42) Ja sam znao da me ti uvijek čuješ, ali to rekoh radi naroda koji stoji ovdje, da bi on vjerovao da si me ti poslao." (43) Rekavši to, viknu jakim glasom: "Lazare, izidi!" (44) Čovjek koji bješe umro izide, ruku i nogu povezanih zavojima i s licem umotanim u peškir. Isus im reče: "Razvezite ga i pustite da ide."

Zavjera da se ubije Isus

(45) Tako mnogi Jevreji koji dodoše Mariji i vidješe šta on učini povjerovaše u njega. (46) A neki od njih otidoše farizejima i ispričaše im šta Isus učini. (47) Tad glavni svećenici i farizeji sazvaše Vijeće i počeše govoriti: "Šta da radimo? Ta ovaj čovjek izvodi mnoga čuda. (48) Ako ga pustimo da tako nastavi, svi će ljudi vjerovati u nj, i doći će Rimljani te nam uništiti i naše sveto mjesto i naš narod."

(49) Ali im jedan od njih, Kajafa, koji te godine bijaše veliki svećenik, reče: "Vi ništa ne znate, (50) niti shvaćate da vam je bolje da jedan čovjek umre za narod nego da sav narod strada." (51) A on to ne reče sam od sebe, već proreče, jer bijaše veliki svećenik te godine, da Isus ima umrijeti za narod, (52) i ne samo umrijeti za narod nego i da sastavi i ujedini djecu Božiju koja su razasuta u tuđini. (53) Tako od toga dana počeše zajedno smisljati da ga ubiju.

(54) Zato Isus nije više javno hodao među Jevrejima, nego je otišao odатle u kraj blizu pustinje, u

²⁵ U grčkom *Didimos*.

²⁶ Oko 2,5 km.

grad zvani Efrajim, i tu je ostao sa svojim učenicima. (55) I bližio se Pesah Jevrejima, te mnogi prije Pesaha otidoše gore u Jerusalem iz unutrašnjosti da se očiste. (56) I tražili su Isusa te govorili jedni drugima dok su stajali u blizini hrama: "Šta mislite da li će on ikako doći na svetkovinu?" (57) A glavni svećenici i farizeji bijahu izdali naredbe da ko god zna gdje je on to dojavи, pa da ga oni uhvate.

Marija pomazuje Isusa

12 A Isus šest dana prije Pesaha dođe u Betaniju gdje bijaše Lazar, koga podiže iz mrtvih. (2) Tu mu pripremše večeru; posluživala je Marta, a Lazar bijaše jedan od onih koji su s njim ležali naslonjeni za stolom. (3) Marija tad uze litru²⁷ dragocjenog mirisnog ulja od čistog narda te pomaza Isusu noge pa mu ih obrisa svojom kosom; i kuća se ispuni miomirisom. (4) A Juda Iskariot, jedan od njegovih učenika, koji ga je namjeravao izdati, reče: (5) "Zašto se ovo mirisno ulje nije prodalo za tri stotine dinara pa se novac dao siromasima?" (6) On to ne reče zato što se briňuo za siromahe, već zato što bješe lopov, i dok bi čuvao zajedničku kesu za novac, krao bi ono što bi se u nju stavilo.

(7) Zato Isus reče: "Pusti je, [namjeravala je] da ga čuva za dan moga ukopa. (8) Ta vi uvijek imate siromahe sa sobom, ali mene nećete uvijek imati." (9) Golema svjetina Jevreja tad doznaće da je Isus tamo, te dođe, ne samo radi Isusa već da vidi i Lazara, kojeg on podiže iz mrtvih. (10) A glavni svećenici smisljavali su da ubiju i Lazara, (11) jer zbog njega su se mnogi Jevreji odmetali i vjerovali u Isusa.

Isus dolazi kao kralj u Jerusalem

(12) Sutradan kad golema svjetina koja bijaše došla na svetkovinu ču da Isus dolazi u Jerusalem, (13) uze palmine grančice te mu iziđe u susret kličući: "Hosana!²⁸ Blagoslovljen bio onaj koji dolazi u ime Gospoda, kralj Israilov!"

(14) Isus nađe magare te sjede na nj, kao što stoji zapisano: (15) "Ne boj se, kćeri cionska! Eto, tvoj kralj dolazi sjedeći na magaretu." (16) To njegovi učenici isprva ne shvatiše, ali kad se Isus proslavi,

tad se sjetiše da je to zapisano o njemu i da su mu to učinili.

(17) Tako svijet koji bijaše s njim kad on pozva Lazara iz grobnice i podiže ga iz mrtvih nastavi svjedočiti o njemu. (18) Zato mu narod i iziđe u susret što ču da je on izveo to čudo. (19) A farizeji rekoše jedni drugima: "Vidite da ne možete ništa učiniti; eto, svijet ode za njim."

Grci traže Isusa

(20) A među onima koji su uzlazili da se klanaju na svetkovni bilo je nekih Grka; (21) oni tada dođoše Filipu, koji bješe iz Betsaide Galilejske te ga zamoliše, govoreći: "Gospodine, mi želimo vidjeti Isusa." (22) Filip ode i to ispriča Andriji, a Andrija i Filip otidoše i ispričaše to Isusu.

(23) Isus im reče: "Došao je čas da Sin Čovječiji bude slavljen. (24) Doista, doista vam velim, ako zrno pšenice ne padne u zemlju i ne umre, ostaje samo, a umre li, obilno rađa. (25) Onaj koji voli svoj život gubi ga, a onaj koji je spreman da se odrekne života na ovome svijetu sačuvat će ga za život vječni. (26) Ko me god služi mora me slijediti, i gdje budem ja, tu će biti i moj sluga. Ko me god služi, njega će Otac moj poštovati.

Isus navješćuje svoju smrt

(27) Sad mi dušu nemir obuze, i šta da kažem: 'Oče, spasi me od ovoga časa?' Ali radi toga sam ja i došao u ovom času. (28) Oče, proslavi ime svoje!" Tad se začu glas s neba: "Ja sam ga proslavio, i opet ću ga proslaviti."

(29) A svjetina koja je tu stajala i to čula govorila je da je zagrmjelo; drugi su govorili: "Andeo mu je govorio."

(30) Isus odgovori i reče: "Ovaj glas nije došao radi mene, nego radi vas. (31) Sad je sud ovom svijetu; sad će vladar ovog svijeta²⁹ biti izbačen. (32) A ja, kad budem podignut sa zemlje, povući ću sve ljudе k sebi." (33) On je to govorio da ukaže kakvom mu smrću valja umrijeti.

(34) Svjetina mu na to odgovori: "Mi smo iz Zakona čuli da će Pomazanik ostati dovijeka, pa kako ti možeš reći: 'Sin Čovječiji mora biti uznesen?' Ko je taj Sin Čovječiji?"

(35) Isus im reče: "Još je malo svjetlo među vama. Hodite dok imate to svjetlo, da vas tmina ne bi sti-

²⁷ Drevna grčka litera je bila oko pola litra.

²⁸ Uzvik slave, od aram. riječi *hoša-na* (u značenju "spasi").

²⁹ Tj. davao.

gla; onaj koji hodi u tmini ne zna kamo ide. (36) Dok imate svjetlo, vjerujte u svjetlo, da biste postali sinovi svjetla.” To Isus reče pa ode i sakri se od njih.

Nevjera Jevreja

(37) I mada je izveo toliko čuda pred njima, oni ipak nisu vjerovali u njega. (38) Tako je bilo da bi se ispunila riječ koju kaza prorok Izajia: “Gospode, ko povjerovala u našu poruku? I kome se ruka Gospodnja otkri?” (39) Zato nisu mogli vjerovati, jer Izajia reče opet: (40) “On im oslijepi oči i učini im srca tvrdokornim, da očima svojim ne vide i srcem svojim ne razumiju i da se obrate da ih izliječim.” (41) To Izajia reče jer je video Isusovu slavu i govorio o njemu. (42) Ipak su mnogi i od vladara vjerovali u nj, ali ga zbog farizeja nisu priznavali, iz straha da će biti izopćeni iz sinagoge, (43) jer su više voljeli ljudsku slavu nego slavu Božiju.

(44) I povika Isus: “Onaj koji vjeruje u me ne vjeruje u me, nego u onoga koji me je poslao. (45) Onaj koji mene vidi vidi onoga koji me je poslao. (46) Ja sam došao na svijet kao svjetlo da нико ко vjeruje u me ne ostane u tami. (47) Ako ko čuje moje riječi i ne drži ih se, ja ga ne osuđujem, jer ja nisam došao da sudim svijetu, nego da spasim svijet. (48) Onaj koji me odbacuje i ne prima moje riječi ima jednoga koji mu sudi; riječ koju ja progovorih sudit će njemu u posljednjem danu. (49) Jer ja nisam govorio sam od sebe, nego mi je sam Otac, koji me je poslao, zapovjedio što i kako da govorim. (50) Ja znam da je njegova zapovijed život vječni; zato ja ono što govorim govorim baš onako kako je meni Otac rekao.”

Isus učenicima pere noge

13 Prije blagdana Pesaha, znajući da mu je došao čas kad će otici s ovoga svijeta Ocu, voleći svoje koji su na svijetu, Isus im je pokazivao svoju ljubav potpuno. (2) Za vrijeme večere, pošto je đavao već bio usadio u srce Jude Iskariota, sina Šimonova, da ga izda, (3) Isus, svjestan da mu je Otac sve predao u ruke i da je od Boga došao i da se Bogu vraća, (4) ustade od večere odloživši svoje haljine, i pošto uze peškir, opasa se. (5) Potom nali vode u favor i poče prati noge učenicima pa ih otirati peškirom kojim bijaše opasan. (6) Tako dođe do Šimona Petra, koji ga upita: “Gospodine, je li ti to meni pereš noge?”

(7) Isus odgovori i reče mu: “Ono što ja činim ti sad ne shvataš, ali ćeš poslije razumjeti.” (8) Petar mu reče: “Nikad ti nećeš prati moje noge!” Isus mu odgovori: “Ako te ne operem, ti nećeš imati dijela sa mnom.”

(9) Šimon mu Petar reče: “Gospodine, onda nemoj oprati samo moje noge, nego i moje ruke i moju glavu!”

(10) Isus mu reče: “Onaj koji se okupao treba samo oprati svoje noge, a potpuno je čist, i vi ste čisti, iako ne svi.” (11) Jer znao je on ko će ga izdati; zato je rekao: “Niste svi čisti.”

(12) Tako, kad im opra noge i uze svoje haljine, opet se namjesti za stolom pa ih upita: “Znate li šta sam vam učinio? (13) Vi me zovete Učiteljem i Gospodinom, i dobro velite, jer jesam. (14) Ako onda ja, Učitelj i Gospodin, oprah vama noge, i vi morate jedni drugima prati noge. (15) Jer dao sam vam primjer da i vi trebate činiti kako sam ja vama učinio. (16) Doista, doista vam velim, sluga nije veći od gospodara svoga, niti je onaj koji je poslan veći od onoga koji ga je poslao. (17) Ako to zname, blago vama ako to činite.”

Isus navješćuje da će biti izdan

(18) Ne govorim o svima vama. Ja znam koje sam izabrao, ali tako je da bi se ispunilo Pismo: ‘Onaj koji jede hljeb moj ustaje na me.’ (19) Ja vam to velim sad prije negoli se to dogodi, tako da vi, kad se desi, vjerujete da sam ja on. (20) Doista, doista vam velim, onaj koji primi onoga koga ja pošaljem prima mene, a onaj koji mene primi prima onoga koji je mene poslao.”

(21) Kad to reče, Isus se uzinemiri u duhu te posvjedoči i reče: “Doista, doista vam velim, jedan će me od vas izdati.”

(22) Učenici stadoše gledati jedni u druge, ne znaјući o kome on govoriti. (23) Jedan od njegovih učenika koga je Isus volio ležao je naslonjen na Isusova prsa. (24) Zato mu Šimon Petar mahnu rukom da ga upita o kome govoriti. (25) On, naslanjajući se tako Isusu na prsa, reče mu: “Gospodine, ko je taj?”

(26) Isus na to odgovori: “To je onaj kome će ja umocićti zalogaj i dati mu ga.” I kad umocićti zalogaj, uze ga i dade Judi, sinu Šimona Iskariota. (27) Kad primi taj zalogaj, sotona uđe u njega. A Isus mu reče: “Šta činiš, učini brzo.” (28) I niko od onih koji su ležali naslonjeni nije znao zašto mu je to rekao. (29) Jer neki su mislili da mu je Isus, zato što je

Juda imao kesu s novcem, govorio: "Kupi šta nam treba za svetkovinu", ili da bi trebao dati nešto siromasima. (30) Tako on čim primi zalogaj, odmah izide. A bijaše noć.

(31) Tada Isus, kad on izide, reče: "Sad se Sin Čovječiji slavi, i Bog se slavi u njemu; (32) ako se Bog slavi u njemu³⁰, i Bog će njega slaviti u sebi, i slavit će ga odmah. (33) Dječico, još sam malo s vama. Vi ćete me tražiti, i kao što rekoh Jevrejima, sad i vama kažem: 'Tamo kamo ja idem, vi ne možete doći.' (34) Novu vam zapovijed dajem: da volite jedni druge, baš kao što sam ja volio vas, da i vi volite jedni druge. (35) Ako budete imali ljubavi jedni prema drugima, po tome će svi ljudi znati da ste vi moji učenici."

Isus predskazuje Petrovo odricanje

(36) Šimon mu Petar reče: "Gospodine, kamo ideš?"

Isus odgovori: "Tamo kamo ja idem ti me sad ne možeš slijediti, ali ćeš moći poslije."

(37) Petar mu reče: "Gospodine, zašto te upravo sad ne mogu slijediti? Svoj ču život dati za te."

(38) Isus odgovori: "Hoćeš li dati svoj život za me? Doista, doista ti velim, pijetao neće zakukurijekati dok me se ti triput ne odrekneš."

Isus tješi svoje učenike

14 Ne dajte da vam se srce uz nemiri; vjerujte u Boga, vjerujte i u me. (2) U kući moga Oca ima mnogo stanova; da nije tako, zar bih vam rekao: 'Idem da vam pripremim mjesto'? (3) Odem li i pripremim vam mjesto, doći ćeš opet i primiti vas k sebi, da tamo gdje ja budem budete i vi. (4) I vi znate put kamo ja idem."

Isus – put Ocu

(5) Toma ga upita: "Gospodine, mi ne znamo kamo ti ideš, kako možemo znati put?"

(6) Isus mu reče: "Ja sam put, i istina, i život; нико ne dolazi Ocu osim kroza me."

(7) Da ste mene poznavali, poznavali biste i mog Oca; vi ga odsad poznajete i vidjeli ste ga."

(8) Filip mu reče: "Gospodine, pokaži nam Oca, i bit ćemo zadovoljni."

(9) Isus mu odgovori: "Jesam li s vama tako dugo, a ti me opet ne poznaješ, Filipe? Onaj koji je vidio mene vidio je Oca; kako možeš reći: 'Pokaži nam Oca'? (10) Zar ne vjeruješ da sam ja u Ocu i Otac u meni? Riječi koje vam kazujem ja ne govorim od sebe, nego Otac koji boravi u meni čini svoja djela. (11) Vjerujte mi da sam ja u Ocu, i Otac je u meni; vjerujte barem zbog samih djela. (12) Doista, doista vam velim, onaj koji bude vjerovao u mene, i on će činiti djela koja ja činim; i veća djela od ovih on će činiti, jer ja idem Ocu. (13) I šta god zaištete u moje ime, to ćeš ja učiniti, da Otac bude slavljen u sinu. (14) Bilo šta da zaištete u moje ime, ja ćeš to učiniti."

Obećanje Svetoga Duha

(15) Ako me volite, držat ćeš se mojih zapovijedi.

(16) Ja ćeš moliti Oca, i on će vam dati drugog Pomagača³¹, da bude s vama dovijeka; (17) to je Duh istine, kojeg svijet ne može primiti, jer niti ga vidi niti ga poznaje, ali ga poznajete vi, jer on boravi s vama i bit će u vama.

(18) Ja vas neće ostaviti sirotim; ja ćeš vam doći. (19) Još malo i svijet me više neće vidjeti, ali vi ćete me vidjeti; jer ja živim, živjet ćeš i vi. (20) Toga ćete dana vi spoznati da sam ja u svome Ocu, i vi u meni, a ja u vama. (21) Onaj ko ima moje zapovijedi i čuva ih, taj me voli, a ko mene voli, njega će voljeti Otac moj, i voljet će ga ja i objaviti mu se."

(22) Juda (ne Iskariot) upita ga: "Gospodine, kako to da ćeš se ti objaviti nama, a ne svjetu?"

(23) Isus odgovori i reče mu: "Ako me iko voli, taj će se držati moje riječi, i moj će ga Otac voljeti, i mi ćemo mu doći i kod njega se nastaniti. (24) Onaj koji me ne voli ne drži se mojih riječi; a riječ koju čujete nije moja, nego Oca, koji me posla.

(25) To sam vam ja govorio boraveći s vama. (26) A Pomagač, Duh Sveti, kojega će Otac poslati u moje ime, on će vas naučiti svemu i podsjećati vas na sve što sam vam ja rekao. (27) Mir ostavljam kod vas; mir vam svoj dajem; ja vam ne dajem onako kako svijet daje. Ne dajte da vam se srce uz nemiri niti da bude bojažljivo. (28) Čuli ste da sam vam rekao: 'Ja odlazim, ali ćeš se vratiti.' Kad biste me voljeli, radovali biste se što idem Ocu, jer Otac je veći od mene. (29) Sad sam vam to rekao prije negoli se dogodi, tako da vi, kad se to dogodi,

³⁰ Riječi "ako se Bog slavi u njemu" ne sadrže mnogi rani rukopisi.

³¹ Grč. *paracletos*, u zn. utješitelj, branitelj, zagovornik.

vjerujete. (30) Neću više mnogo govoriti s vama, jer vladar svijeta³² dolazi, i on nema vlasti nad mnom; (31) ali da bi svijet znao da ja volim Oca, ja činim baš onako kako mi je Otac zapovjedio. Ustanite, hajdemo odavde.

Isus je loza, a slijedbenici mladice

15 Ja sam prava loza, a moj je Otac vinogradar. (2) Svaku mladicu na meni koja ne rađa on uklanja, a svaku koja rađa on potkresuje da bi bolje rađala. (3) Vi ste već čisti zbog riječi koju sam vam rekao. (4) Vi borbavite u meni, a ja ču u vama. Kao što mladica ne može roditi sama od sebe ako nije na lozi, tako ni vi ne možete ako ne boravite u meni. (5) Ja sam loza, vi ste mladice; onaj koji boravi u meni i ja u njemu, taj daje mnogo roda, jer bez mene ne možete ništa. (6) Ko god ne boravi u meni, taj se baca kao mladica i suši se; i te mladice pokupe pa ih bace u vatrui one izgore. (7) Ako budete boravili u meni, i moje riječi budu boravile u vama, ištite šta god hoćete, i bit će vam učinjeno. (8) Moj se Otac slavi time što vi dajete mnogo roda i tako postajete moji učenici.

(9) Baš kao što Otac mene voli, volim i ja vas; obitavajte u mojoj ljubavi. (10) Ako se budete držali mojih zapovijedi, obitavat ćete u mojoj ljubavi, baš kao što se ja držim zapovijedi svoga Oca i obitavam u njegovoj ljubavi. (11) To vam rekoh da moja radost bude u vama i da radost vaša bude potpuna. (12) Ovo je moja zapovijed: da volite jedni druge, baš kao što sam ja vas volio. (13) Veće ljubavi nema niko od ove – da položi svoj život za svoje prijatelje. (14) Vi ste moji prijatelji ako vršite ono što vam ja zapovijedam. (15) Više vas ne nazivam slugama, jer sluga ne zna šta gospodar njegov čini, nego sam vas nazvao prijateljima, jer sam vam obznanio sve što sam čuo od svoga Oca. (16) Niste vi mene odabrali, nego sam ja vas odabrao i odredio vas da idete i dajete plodove, i da vaš plod ostane, da bi vam Otac dao što god vi zaiskali od njega u moje ime. (17) Ovo vam ja zapovijedam: da volite jedni druge.

Mržnja svijeta prema Isusu

(18) Ako vas svijet mrzi, znajte da je mene mrzio prije vas. (19) Da ste vi od svijeta, svijet bi volio svoje; ali kako niste od svijeta, nego sam vas ja iz-

brao od svijeta, zbog toga vas svijet mrzi. (20) Sjetite se riječi koju sam vam rekao: 'Sluga nije veći od svoga gospodara.' Ako su mene progonili, progonit će i vas; ako su se držali moje riječi, držat će se i vaše. (21) Ali sve će vam to činiti zbog imena moga, jer oni ne poznaju onoga koji me je poslao. (22) Da nisam došao i govorio im, ne bi imali grijeha, ali sad nemaju opravdanja za svoj grijeх. (23) Onaj koji mene mrzi mrzi i moga Oca. (24) Da nisam među njima učinio djela koja niko drugi nije učinio, ne bi grijeha imali, ali sad su vidjeli i zamrzili i mene i Oca. (25) A to su učinili da ispunе riječ napisanu u njihovom Zakonu: 'Mrzili su me bez razloga.'

(26) Kad dođe Pomagač, kojega ču ja poslati od Oca, Duh Istine, koji dolazi od Oca, on će svjedočiti o meni, (27) a i vi ćete svjedočiti, jer ste sa mnom od početka.

16 Ovo vam rekoh da se ne biste spoticali. (2) Izopćit će vas iz sinagoga, a dolazi čas kad će svako ko vas ubije misliti da služi Bogu. (3) To će oni činiti jer nisu upoznali ni Oca ni mene. (4) A ja vam to rekoh da se, kad njihov čas dođe, sjetite da sam vam rekao za njih. To vam nisam govorio od početka, jer sam bio s vama.

Djelo Svetoga Duha

(5) Ali sad ja idem onome koji me je poslao, i niko me od vas ne pita: 'Kamo ideš?' (6) A zato što vam to rekoh, tuga ispuni vaša srca. (7) Ipak vam govorim istinu: za vas je dobro što ja odlazim, jer ako ne odem, Pomagač vam neće doći, a ako odem, ja ču vam ga poslati. (8) A kad on dođe, dokazat će svijetu da je u zabludi za grijeх i pravednost i sud: (9) za grijeх, jer oni ne vjeruju u me; (10) i za pravednost, jer ja idem Ocu, i vi me više nećete vidjeti; (11) i za sud, jer vladar je svijeta osuđen.

(12) Imam vam još mnogo reći, ali vi to sada ne možete podnijeti. (13) A kad on, Duh istine, dođe, on će vas uvesti u svu istinu, jer on neće govoriti sam od sebe, nego što čuje, to će govoriti, i otkrit će vam šta će biti. (14) On će mene slaviti, jer će uzeti od mene i to vam obznaniti. (15) Sve što ima Otac moje je; zato vam rekoh da će uzeti od mene i da će to vama iznijeti na vidjelo.

Isus navješćuje svoju smrt i uskrsnuće

(16) Još malo pa me nećete više vidjeti, i opet malo pa ćete me vidjeti."

³² Tj. đavao.

(17) Neki od njegovih učenika tad rekoše jedni drugima: "Šta nam ovo govorи: 'Još malо pa me nećete vidjeti, i opet malо pa ћete me vidjeti', i: '...jer ja idem Ocu'?" (18) I govorahu: "Šta on ovo govorи: 'Još malо'? Mi ne znamо o čemu on govorи."

(19) Isus je znao da su ga htjeli pitati, te im reče: "Da li zajedno promišljate o onome što sam rekao: 'Još malо pa me nećete vidjeti, i opet malо pa ћete me vidjeti'?" (20) Doista, doista vam velim da ћete plakati i naricati, a svijet ћe se radovati; vi ћete se žalostiti, ali ћe se vaša žalost pretvoriti u radost. (21) Kad je god žena na porođajnim mukama, ona osjeća bol, jer njezin je čas došao, ali kad rodi dјete, više se ne sjeća te muke zbog radosti što je dјijete došlo na svijet. (22) Zato se i vi sad žalostite, ali ja ћu vas opet vidjeti, i srce ћe se vaše radovati, i niko vam neće vašu radost oduzeti.

Molite u moje ime, i dat ћe vam se

(23) U taj dan ništa me nećete pitati. Doista, doista vam velim, ako išta zaištete od Oca u moje ime, on ћe vam to dati. (24) Dosad niste ništa iskali u moje ime; ištite, i dobit ћete, da vaša radost bude potpuna.

(25) Ja sam vam to govorio u slikama; dolazi čas kad vam više neću govoriti u slikama, nego ћu vam jasno govoriti o Ocu. (26) U taj dan vi ћete moliti u moje ime, i ja ne kažem da ћu ja za vas tražiti od Oca, (27) jer sam Otac vas voli, zato što vi volite mene i vjerujete da sam došao od Oca. (28) Ja sam izišao od Oca i došao na svijet; opet ostavljam svijet i idem Ocu."

(29) Učenici njegovi rekoše: "Eto, sad govorиш jasno i ne služiš se slikovitim govorom. (30) Sad znamо da ti sve znaš i ne treba ti niko da te pita; zato vjerujemo da si došao od Boga."

(31) Isus im odgovori: "Vjerujete li sad? (32) Evo, dolazi čas, i već je došao, kad ћete se vi razbjеžati, svaki na svoju stranu, i mene ostaviti sama; ali ja nisam sam, jer Otac je sa mnom. (33) To vam rekoh da u meni imate mir. U svijetu ћete imati patnju, ali odvažni budite; ja sam nadvladao svijet."

Isusova molitva za sebe i sljedbenike

17 Isus to kaza, i podižući oči prema nebu, reče: "Oče, došao je čas; slavi svoga Sina, da Sin tebe slavi, (2) baš kao što si mu dao vlast nad svim ljudima, da on dadne vječni život svima koje

si mu dao. (3) Ovo je život vječni, da tebe spoznaju, jedinog pravog Boga, i Isusa Pomazanika, kojeg si ti poslao. (4) Ja sam tebe slavio na zemlji, ispunivši djelo koje si mi ti dao da učinim. (5) Sad ti, Oče, slavi mene zajedno sa sobom slavom koju imadoh kod tebe prije negoli svijeta bijaše.

(6) Ja sam objavio tvoje ime³³ ljudima koje si ti meni dao iz svijeta; oni su bili tvoji, i ti si ih meni dao, i oni su se držali tvoje riječi. (7) Sad su spoznali da je sve od tebe što si mi ti dao; (8) jer riječi koje si ti meni dao ja sam dao njima; i oni su ih primili i doista shvatili da sam ja izišao iz tebe, i vjerovali su da si me ti poslao. (9) Ja molim za njih; ja ne molim za svijet, već za one koje si mi ti dao, jer tvoji su; (10) i sve što je moje tvoje je, i tvoje je moje, i ja sam u njima slavljen. (11) Ja više neću biti u svijetu, a oni su u svijetu, i ja dolazim tebi. Sveti Oče, čuvaj ih u svome imenu, koje si mi dao, da budu jedno, kao što smo mi. (12) Dok sam bio s njima, ja sam ih čuvao tvojim imenom, koje si mi dao; i štitio sam ih, i nijedan od njih nije stradao osim osuđenoga na propast, da bi se ispunilo Pismo.

(13) Ali sad ti ja dolazim; i ovo govorim u svijetu da bi oni imali puninu moje radosti u sebi. (14) Ja sam im dao tvoju riječ; i svijet ih je mrzio, jer oni nisu od svijeta, baš kao što ni ja nisam od svijeta.

(15) Ne molim te da ih izvedeš iz svijeta, već da ih čuvaš od zloga³⁴. (16) Oni nisu od svijeta, baš kao što ni ja nisam od svijeta. (17) Posveti ih istinom; tvoja je riječ istina. (18) Kao što ti mene posla u svijet, i ja njih poslah u svijet. (19) Radi njih ja posvećujem sebe, da i oni sami budu posvećeni istinom.

(20) Ja ne molim samo za njih, nego i za one koji budu vjerovali u me kroz riječ njihovu: (21) da svi oni budu jedno; baš kao što si ti, Oče, u meni i ja u tebi, da i oni budu u nama, da bi svijet vjerovao da si me ti poslao.

(22) Slavu koju si ti meni dao ja sam dao njima, da budu jedno, baš kao što smo mi jedno, (23) ja u njima i ti u meni, da potpuno postanu jedno, da svijet spozna da si me ti poslao i volio ih, baš kao što si mene volio. (24) Oče, želio bih da i oni koje si mi dao budu sa mnom gdje sam ja, da vide moju slavu koju si mi ti dao, jer si me ti volio prije negoli je svijet utemeljen.

³³ Tj. ono što ti jesи.

³⁴ Tj. davla.

(25) Pravedni Oče, iako te svijet spoznao nije, ja sam te spoznao; i ovi su spoznali da si me ti poslao; (26) i objavio sam im ime tvoje, i objavljuvati će ga, da bi u njima bila ljubav kojom si ti mene volio, i ja u njima.”

Juda izdaje Isusa

18 Kad to reče, Isus krenu sa svojim učenicima preko potoka Kidrona gdje bijaše vrt u koji on i njegovi učenici uđoše. (2) A i Juda, koji ga izdade, znao je za to mjesto, jer se Isus tamо često sastajao sa svojim učenicima. (3) Tako Juda, dobivši kohortu i od glavnih svećenika i farizeja stražare, dođe tamо s bakljama, fenjerima i oružjem. (4) A Isus, znajući što će ga sve snaći, istupi i upita ih: “Koga tražite?”

(5) “Isusa Nazarećanina”, odgovoriše mu.

On im reče: “Taj sam.”

A s njima je stajao i Juda, koji ga izdade. (6) Tako oni, kad im Isus reče: “Taj sam”, uzmaknuše i padaše na zemlju.

(7) On ih opet upita: “Koga tražite?”

Oni rekoše: “Isusa Nazarećanina.”

(8) Isus odgovori: “Rekoh vam da sam to ja; pa ako mene tražite, pustite ove da idu”, (9) da bi se ispunila riječ koju reče: “Od onih koje si mi ti dao ja nijednog ne izgubih.”

(10) Tad Šimon Petar, koji je imao mač, isuka ga te udari slugu velikog svećenika i odsijeće mu desno uho; a sluga se zvao Malko. (11) Isus reče Petru: “Vrati mač u korice; pehar koji mi Otac dade, zar ga neću ispititi?”

Isus pred Hananom i Kajafom

(12) Tako kohorta i zapovjednik i jevrejski stražari uhvatiše Isusa i svezaše ga (13) te ga odvedoše najprije Hananu, jer on bijaše punac Kajafe, koji te godine bijaše veliki svećenik. (14) A Kajafa je bio onaj koji je savjetovao Jevreje kako je bolje da jedan čovjek umre za narod.

Petar se odriče Isusa

(15) Šimon Petar i još jedan učenik slijedili su Isusa. Taj učenik bijaše poznat velikom svećeniku, te uđe s Isusom u dvorište velikog svećenika, (16) a Petar je stajao napolju na vratima. Tako onaj drugi učenik, koji bijaše poznat velikom svećeniku, izdiže i progovori s vrataricom pa uvede Petra. (17) Tad

sluškinja koja je čuvala vrata reče Petru: “Nisi li i ti jedan od učenika ovog čovjeka, jesli li?” On reče: “Nisam.”

(18) Tu su stajali robovi i stražari koji bijahu naložili vatrnu od drvenog ugljena, jer bijaše studeno, i grijali su se; a i Petar je bio s njima, stajao i grijao se.

Veliki svećenik Hanan ispituje Isusa

(19) Potom veliki svećenik upita Isusa o njegovim učenicima i njegovom učenju. (20) Isus mu odgovori: “Ja sam otvoreno govorio svijetu; uvijek sam podučavao u sinagogama i u hramu gdje se skupljaju svi Jevreji; i ništa nisam govorio tajno. (21) Zašto mene pitaš? Pitaj one koji su čuli što sam im govorio; oni znaju što sam rekao.”

(22) Kad on to reče, jedan od stražara koji je stajao blizu ošamari Isusa govorеći: “Je li se tako odgovara velikom svećeniku?”

(23) Isus mu odgovori: “Ako sam krivo rekao, posvjedoči da je krivo, ali ako sam rekao pravo, zašto me udaraš?” (24) Onda ga Hanan posla svezana velikom svećeniku Kajafi.

Petar se opet odriče Isusa

(25) A Šimon Petar stajao je i grijao se. Upitaše ga: “Nisi li i ti jedan od njegovih učenika, jesli li?” On to zanijeka i reče: “Nisam.”

(26) Jedan od robova velikog svećenika koji bijaše rođak onom kome Petar odsijeće uho reče: “Nisam li te ja video u vrtu s njim?”

(27) Petar ponovo zanijeka, i pijetao odmah zakurijeka.

Isus pred upraviteljom Pilatom

(28) Tad odvedoše Isusa od Kajafe u pretorij³⁵. Bilo je rano ujutro. Oni sami ne uđoše u pretorij da se ne onečiste³⁶, nego da mogu jesti za Pesah. (29) Zato Pilat izdiže k njima i upita: “Kakvu optužbu iznosite protiv ovog čovjeka?”

(30) Oni odgovoriše i rekoše mu: “Da ovaj čovjek nije zlostvor, ne bismo ga tebi predali.” (31) Na to im Pilat reče: “Uzmite ga vi pa mu sudite po svom zakonu.”

Jevreji mu rekoše: “Nama nije dopušteno nikoga pogubiti”, (32) da bi se ispunila riječ koju je Isus rekao kad je nagovijestio kakvom će smrću umrijjeti.

³⁵ Pretorij je upraviteljevo sjedište.

³⁶ Jevrejima nije bilo dopušteno da se miješaju s nejvrejima.

(33) Pilat opet uđe u pretorij i naloži da Isus dođe te ga upita: "Jesi li ti kralj Jevreja?" (34) Isus odgovori: "Govoriš li to sam od sebe, ili su ti drugi govorili o meni?"

(35) Pilat reče: "Ja nisam Jevrej, zar ne? Tvoj narod i glavni svećenici meni su te predali. Šta si učinio?"

(36) Isus odgovori: "Moje kraljevstvo nije od ovoga svijeta. Da je moje kraljevstvo od ovoga svijeta, moje bi se sluge onda borile da ne budem predan jevrejskim vođama; ali moje kraljevstvo nije odavde."

(37) Pilat mu reče: "Dakle, ti si kralj?"

Isus odgovori: "Ti kažeš da sam ja kralj. Zato sam se rodio i zato sam došao na svijet, da svjedočim istinu. Svako ko je od istine čuje moj glas."

(38) Pilat mu reče: "Šta je istina?" I kad to kaza, ponovo izide k Jevrejima te im reče: "Ja ne nalazim na njemu nikakve krivice. (39) Vi imate običaj da vam ja oslobodim nekog za Pesah; želite li da vam oslobodim kralja Jevreja?"

(40) Oni ponovo povikaše: "Ne tog čovjeka, nego Barabu!" A Baraba je bio razbojnički.

Kruna od trnja

19 Pilat tad uze Isusa i dade da ga izbičuju. (2) Vojnici ispleteš krunu od trnja pa mu je metnuše na glavu i ogrnuše ga grimiznim ogrtaćem; (3) i počeše mu dolaziti i govoriti: "Živio, kralju Jevreja!", i udarati ga po licu.

(4) Pilat ponovo izide te im reče: "Evo, ja ga vama izvodim da znate da ja ne nalazim nikakave krivice na njemu." (5) Tad Isus izide noseći krunu od trnja i grimizni ogrtać. Pilat im reče: "Evo čovjekal!"

(6) Kad ga glavni svećenici i stražari ugledaše, povikaše: "Razapni, razapni ga!"

Pilat im reče: "Uzmite ga sami pa razapnite, jer ja ne nalazim krivice na njemu."

(7) Jevreji mu odgovoriše: "Mi imamo zakon, i potom zakonu on treba umrijeti, jer se pravio Sinom Božnjim."

(8) Pilat se, kad ču te rijeći, još više poboja, (9) te ponovo uđe u pretorij i upita Isusa: "Odakle si?" Ali Isus mu ne dade nikakava odgovora. (10) Zato mu Pilat reče: "Nećeš da govorиш sa mnom? Zar ne znaš da ja imam vlast da te oslobodim i imam vlast da te razapnem?"

(11) Isus odgovori: "Ne bi imao vlasti nuda mnom da ti nije data odozgo; zato je veći grijeh onom koji me tebi predao."

(12) Otada se Pilat trudio da ga oslobodi, ali su Jevreji vikali: "Ako osloboдиš tog čovjeka, nisi prijatelj caru; svaki koji se pravi kraljem protivi se caru."

(13) Pilat, kad ču te rijeći, izvede Isusa te sjede na sudačku stolicu na mjestu zvanom Kameni Pločnik, a na hebrejskom Gabata. (14) A bio je dan pripreme za Pesah; i bilo je oko šest sati³⁷. I reče on Jevrejima: "Evo vašega kralja!"

(15) Oni na to povikaše: "Tamo s njim, tamo s njim, razapni ga!"

Pilat im reče: "Da razapnem vašega kralja?"

Glavni svećenici odvratiše: "Mi nemamo drugoga kralja osim cara."

Razapinjanje Isusa na križ

(16) Tad im Pilat predade Isusa da ga razapnu.

(17) Tako oni uzeše Isusa, i on, noseći svoj križ, izide na mjesto zvano Mjesto lobanje, koje se na hebrejskom zove Golgota. (18) Tu razapeše njega, i s njim još dvojicu, jednog s jedne, drugog s druge strane, a Isusa u sredini.

(19) Pilat još napisala natpis i postavi ga na križ. Stajalo je napisano: "Isus Nazarećanin, kralj Jevreja."

(20) I mnogi su Jevreji čitali taj natpis, jer to mjesto gdje je Isus bio razapet bijaše blizu grada; a bilo je zapisano na hebrejskom, latinskom i grčkom.

(21) Glavni su svećenici jevrejski govorili Pilatu: "Ne piši: 'Kralj Jevreja', nego: 'On reče: Ja sam kralj Jevreja.'"

(22) Pilat odgovori: "Što napisah – napisah."

(23) Potom vojnici, pošto razapeše Isusa, uzeše njegove haljine i podijeliše ih na četiri dijela, po jedan dio svakom vojniku, te isto tako i tuniku; a tunika bijaše nešivena, otkana u jednom komadu.

(24) Zato rekoše jedni drugima: "Ne derimo je, nego bacimo žrijeb za nju, da vidimo čija će biti", da bi se ispunilo Pismo: "Haljine moje među sobom dijele, i bacaju žrijeb za odjeću moju." (25) I to vojnici učiniše.

A kod Isusova križa stajale su njegova majka i sestra njegove majke, Marija žena Klopasa i Marija Magdalena. (26) Kad Isus ugleda svoju majku i učenika kojeg je volio gdje стоји u blizini, reče svojoj majci: "Ženo, evo ti sinal!" (27) Potom reče učeniku: "Evo ti majke!" I od tog časa učenik nju uze u svoju kuću.

³⁷ Ili, prema jevrejskom računanjem vremena, oko 12 sati.

(28) Poslije toga Isus, znajući da je sve već svršeno, reče, da bi se ispunilo Pismo: "Žedan sam." (29) Tu je stajao vrč pun ukislog vina; i nataknuše spužvu natopljenu ukiseljenim vinom na vranilovu stabliku te mu je prinesoše ustima. (30) A Isus, kad primi ukislo vino, reče: "Gotovo je!" I sagnu glavu te predade duh.

Isusova sahrana

(31) Tad jevrejske vlasti³⁸, jer bijaše dan pripreme, da trupla ne bi ostala na križu u subotu – a ta je subota bila velik dan – upitauše Pilata da se razapetim ljudima slome noge³⁹ i da ih sklone. (32) Potom dodoše vojnici te slomiše noge onom prvom i onom drugom koji su razapeti s njim, (33) ali kad dođoše do Isusa i vidješe da je već mrtav, ne slomiše mu noge, (34) nego mu jedan od vojnika kopljem probode bok, te odjednom iscuri krv i voda. (35) A onaj koji to vidje posvjedoči, a njegovo je svjedočanstvo istinito; i on zna da govori istinu, da biste i vi vjerovali. (36) Jer to se dogodi da bi se ispunilo Pismo: "Nijedna kost njegova neće biti slomljena." (37) I opet drugo pismo veli: "Gledat će onoga koga su proboli."

(38) Poslije toga Jozef iz Arimateje, koji bijaše Isusov učenik, ali tajni iz straha od Jevreja, zamoli Pilata da odnese Isusovo tijelo, i Pilat mu dopusti. Tako on dođe i odnese njegovo tijelo. (39) Dode i Nikodem, koji je Isusu prije došao u noći, noseći smjesu mirhe i aloje, oko stotinu funti⁴⁰. (40) Tako uzeše Isusovo tijelo i umotaše ga u laneno platno s mirisima, prema jevrejskom običaju sahranjivanja. (41) A na mjestu gdje je bio razapet bijaše vrt i u vrtu nova grobnica u koju još нико не бјеše položen. (42) Tako Isusa tu položiše, zbog jevrejskog dana pripreme⁴¹, jer grobnica bijaše blizu.

Isusovo uskrnsnuće

20 Prvoga dana u sedmici⁴² Marija Magdalena porani do grobnice, dok je još bio mrak, i opazi da je kamen uklonjen s njenog ulaza. (2) Zato ona otrča i dode Šimonu Petru i onom dru-

gom učeniku koga je Isus volio te im reče: "Uzeli su Gospodina iz grobnice, i ne znamo gdje su ga stavili!"

(3) Petar i taj drugi učenik krenuše i zaputiše se ka grobnici. (4) Obojica su zajedno trčala, ali je taj drugi učenik pretekao Petra pa je prvi došao do grobnice; (5) i sagnu se da pogleda unutra pa opazi lanene pokrivače gdje tamo leže, ali ne uđe.

(6) Za njim dođe i Šimon Petar te uđe u grobnicu i vidje gdje laneni pokrivači tamo leže, (7) a i platno za lice što mu je bilo na glavi, koje nije ležalo s lanenim pokrivačima, nego napose smotano na jednome mjestu. (8) Tad uđe i drugi učenik, koji bijaše prvi došao do grobnice, i vidje te povjeroval. (9) Jer oni još ne bijahu razumjeli Pismo, da se on mora dići iz mrtvih. (10) Potom se učenici vratiše svojim kućama.

Isus se ukazuje Mariji Magdaleni

(11) A Marija je stajala izvan grobnice i plakala; i tako se, dok je plakala, sagnu i pogleda u grobniču (12) te vidje dva anđela u bijelome gdje sjede, jedan kod glave, a drugi kod nogu, gdje je ležalo Isusovo tijelo. (13) I oni joj rekoše: "Ženo, zašto plaćeš?"

Ona im odgovori: "Odnesoše moga Gospodina, i ne znam gdje ga staviše." (14) Kad to reče, obazre se i ugleda Isusa gdje stoji, ali nije znala da je to Isus.

(15) Isus je upita: "Ženo, zašto plaćeš? Koga tražiš?" Misleći da je on vrtlar, ona mu odgovori: "Gospodine, ako si ga ti odnio, reci mi gdje si ga položio, pa ču ga ja odnijeti."

(16) Isus joj reče: "Marijo!"

Ona se okrenu i reče mu na hebrejskom: "Rabuni!", što znači Učitelju.

(17) Isus joj reče: "Ne drži se za me, jer još nisam uzišao Ocu, nego idi mojoj braći i reci im: 'Ja uzlazim svome Ocu i vašem Ocu, i svome Bogu i vašem Bogu.'"

(18) Marija Magdalena ode i objavi učenicima: "Vidjela sam Gospodina", i reče im da joj je to on rekao.

Isus se ukazuje svojim učenicima

(19) Tako toga dana uvečer, prvoga dana u sedmici, kad tamo gdje bijahu učenici vrata bijahu zabravljeni zbog straha od jevrejskih vođa, Isus dođe i stade među njih te im reče: "Mir vama!"

³⁸ U grčkom *Jevreji*.

³⁹ Tj. da ih dokrajče.

⁴⁰ Tj. oko 34 kg.

⁴¹ Tj. pripreme za subotu.

⁴² Tj. u nedjelju.

(20) I kad to reče, pokaza im i ruke svoje i svoj bok. Učenici se tada, kad vidješe Gospodina, obradovaše. (21) A Isus im opet reče: "Mir vama! Kao što je mene Otac poslao, tako i ja šaljem vas." (22) I kad to reče, puhnu u njih i reče im: "Primite Duha Svetoga. (23) Kojima oprostite grijeha, grijesi su im oprošteni; ako kome ne oprostite grijeha, oni su zadržani."

(24) Ali Toma, jedan od dvanaesterice, zvani Blizanac, ne bješe s njima kad Isus dođe. (25) Drugi su mu učenici govorili: "Vidjeli smo Gospodina!" Ali im on reče: "Dok ne vidim na njegovim rukama trag čavala, i ne stavim svoj prst gdje su bili čavli, i ne stavim svoju ruku u njegov bok, neću vjerovati."

(26) Nakon osam dana njegovi učenici bijahu ponovo unutra, i Toma s njima. Isus dođe, iako su vrata bila zabravljena, te stade među njih i reče: "Mir vama!"

(27) Onda reče Tomi: "Pruži ovamo svoj prst i vidi moje ruke, i pruži ovamo svoju ruku pa je stavi u moj bok, i ne budi nevjeran, nego vjeran."

(28) Toma odgovori i reče mu: "Moj Gospodin i moj Bog!"

(29) Isus mu reče: "Jesi li povjerovao jer si me viđio? Blago onima koji me nisu vidjeli, a povjerovali su." (30) Isus je još mnoge druge čudesne znake učinio pred učenicima koji nisu zapisani u ovoj knjizi, (31) a ovi su zapisani da biste vi vjerovali da je Isus Pomazanik, Sin Božiji, i da vjerujući imate život u njegovo ime.

Isus se ukazuje u Galileji

21 Poslije toga Isus se opet pokaza učenicima kod Tiberijskog jezera, a pokaza se ovako.

(2) Zajedno bijahu Šimon Petar, Toma zvani Blizanac, Natanael iz Kane Galilejske, Zebedejevi sinovi i druga dvojica njegovih učenika. (3) Šimon Petar reče im: "Idem loviti ribu."

Oni mu rekoše: "Ići ćemo i mi s tobom." Izidoše te udioše u barku, ali te noći ništa ne uloviše.

(4) A kad je svitalo, Isus je stajao na obali, ali učenici nisu znali da je to Isus. (5) Zato im Isus reče: "Djeco, nemate ribe, zar ne?"

Oni mu odgovorile: "Ne."

(6) A on im reče: "Bacite mrežu na desnu stranu barke, i ulovit ćete." Oni je bacile, i ne mogahu je izvući zbog mnoštva ribe.

(7) Zato onaj učenik kojeg je Isus volio reče Petru: "To je Gospodin!" Pa kad Petar ču da je Gospodin, obuće ogrtić, jer je bio skoro go, te se baci u jezero. (8) A drugi učenici dođoše u lađici, jer ne bijahu daleko od kopna, oko dvije stotine aršina⁴³, vukući mrežu punu ribe.

(9) Tako kad izidoše na kopno, ugledaše vatru nalozenu od drvenog ugljena i na njoj ribu i hljeb. (10) Isus im reče: "Donesite nešto ribe što ste je sad uhvatili."

(11) Šimon Petar pope se i izvuče mrežu na kopno krcatu velikim ribama – stotinu pedeset i tri komada; i iako ih bijaše toliko, mreža se ne razdrije.

(12) Isus im reče: "Dodjite i doručkuјte." Niko od učenika nije se usuđivao da ga upita: "Ko si ti?", jer su znali da je to Gospodin. (13) Isus dođe i uze hljeb pa im ga dade, a isto tako i ribu. (14) To je bilo već treći put da se Isus pokazao učenicima otvara se digao iz mrtvih.

Isusovo obraćanje Petru

(15) Pošto su doručkovali, Isus upita Šimona Petra: "Šimone, sine Ivanov, voliš li me više nego ovi?" On mu odgovori: "Da, Gospodine; znaš da te volim."

Isus mu reče: "Napasaj moje janjce." (16) On ga opet upita, drugi put: "Šimone, sine Ivanov, voliš li me?"

On mu odgovori: "Da, Gospodine; znaš da te volim."

Isus mu reče: "Budi pastir mojim ovcama." (17) On ga upita treći put: "Šimone, sine Ivanov, voliš li me?"

Petar se ražalosti što ga on treći put upita: "Voliš li me?" I on mu odgovori: "Gospodine, ti sve znaš; znaš da te volim."

Isus mu reče: "Napasaj moje ovce. (18) Doista, doista ti velim, kad si bio mlađi, ti bi se opasivao i hodio kuda bi htio, ali kad ostariš, širit ćeš svoje ruke i neko će te drugi opasivati i voditi te kuda ti ne bi želio." (19) A Isus to reče da nagovijesti kakvom će smrću Petar slaviti Boga. I pošto je to kazao, reče mu: "Slijedi me!"

(20) Petar se okrenu i ugleda učenika kojeg je Isus volio gdje ide za njima, onoga koji se naslonio na Isusova prsa na večeri i rekao: "Gospodine, ko će

⁴³ Oko 90 metara.

te izdati?” (21) Tako Petar, kad njega ugleda, upita Isusa: “Gospodine, a šta je s ovim čovjekom?”

(22) Isus mu reče: “Ako ja hoću da on ostane dok ja ne dođem, šta se to tebe tiče? Ti me slijedi!” (23) Tako se među braćom pronesoše te riječi da taj učenik neće umrijeti, ali Isus nije rekao da on neće umrijeti, nego: “Ako ja hoću da on ostane dok ja ne dođem, šta se to tebe tiče?”

(24) To je učenik koji svjedoči ove događaje i zapisu ih, i mi znamo da je njegovo svjedočanstvo istinito.

(25) A ima i mnogo drugih stvari što ih Isus učini, koje, da su potanko zapisane, mislim da ne bi ni u cijeli svijet stale knjige koje bi se napisale.

DJELA APOSTOLSKA

Kao što je slučaj i s Lukinim evanđeljem, i u ovoj knjizi autor se, na neposredan način, obraća stanovitom Teofilu. Djela apostolska bilježe događaje do oko 63. god. n. e. i vjerovatno su napisana ubrzo poslije toga. Kao drugi svezak Evanđelja po Luki, kako se uobičajeno definiraju Djela apostolska, ova novozavjetna knjiga važna je utoliko što povezuje ono čime je Isus započeo svoje djelovanje i naučavanje s onim što je nastavio činiti i naučavati kroz apostolska propovijedanja, posebno ona Pavlova.

Tema ove knjige sažeta je u 1:8: „...vi ćete mi biti svjedoci i u Jerusalemu i u svoj Judeji i Samariji, pa sve do najudaljenijih krajeva zemlje.“ Geografski gledano, kazivanje ove knjige povezuje prostore između Jerusalema, gdje je zajednica nastala, i Rima kao političkog središta Rimskog imperija. Historijski motreno, sadržaj ove knjige na sažet način iznova pripovijeda o prvih trideset godina povijesti rane zajednice vjernika, povezujući to rano razdoblje njenog nastanka sa svakim narednim razdobljem. Stoga Djela apostolska tako precizno kazuju o utemeljenju vjerničke zajednice, o širenju evanđelja, o početku uspostavljanja prvih kršćanskih zajednica, o misijskim pregnućima po uzoru na ona apostolska. Posebna važnost ove knjige ogleda se u tome kako snažan naglasak rana kršćanska zajednica stavlja na odbranu apostolskog vjerovanja, na obraćanje pagana, istodobno pokazujući kako su se ti vjernici u svojim prvim danima na teorijskom i praktičnom planu hrvali s paganskim i jevrejskim mišljenjem, s rimskom vlašću i helenističkim društvom. Luka je tekstom Djela apostolskih želio osigurati ono što bi trebalo biti glavnim vodičem u situacijama kad je zajednica izložena progonima i poteškoćama.

1 Prvu sam pripovijest¹, Teofile, napisao o sve-mu što je Isus činio i čemu je poučavao (2) sve do dana kad je na nebo uzdignut, nakon što je po Duhu Svetome izdao upute apostolima koje bijaše odabralo. (3) Njima se on nakon muke svoje i ukazao i mnoge uvjerljive dokaze da je živ dao. On im je na vidjelo četrdeset dana izlazio i o kraljevstvu im Božnjem govorio.

(4) Jednom, nakon što ih bješe sabrao, on im zapovjedi da ne idu iz Jerusalema, nego da čekaju ono što je Otac obećao – “ono što ste od mene čuli; (5) jer je Ivan u vodu umákao, a vi ćete uskoro Duhom Svetim očišćeni biti.”

(6) Pa kad se oni okupiše, upitaše ga i rekoše: “Gospodine, hoćeš li ti u ovo vrijeme kraljevstvo Israelovo obnoviti?”

(7) On im reče: “Nije za vas da znate vrijeme i doba koje je Otac vlašću svojom odredio. (8) Ali vi ćete snagu dobiti kad Duh Sveti dođe na vas, i vi ćete mi biti svjedoci i u Jerusalemu i u svoj Judeji i Samariji, pa sve do najudaljenijih krajeva zemlje.”

Isusovo uznesenje na nebo

(9) Kad to reče, on – dok su oni gledali – bi uzdignut, i jedan ga oblak od očiju njihovih sakri. (10) I dok su oni u nebo pogled upirali gledajući kako on odlazi, gle – dva čovjeka u bijelim haljinama

¹ Prva pripovijest – Luka.